

รู้จักโลกคนงาน อ่านจดหมายข่าวออนไลน์

แรงงานปริทัศน์

LABOUR REVIEW NEWSLETTER VOL.34 NO.392 MAY 2020 ปีที่ 34 ฉบับที่ 392 พฤษภาคม 2563

อึ้งโควิด ลวยแพคนงานอ้อมใหญ่ หิวปิ่นโตบุกกระทรวง ร้องขอความเป็นธรรม

- ภาคีสั่งคมแรงงานสู้วิกฤตโควิด
- พิชโควิดงดเดินขบวนวันแรงงานฯ-เสนอตั้งกองทุนประกันความเสี่ยง
- เสวนาวิพากษ์มาตรการรัฐช่วย แรงงานต้องช่วยเหลือกันเอง
- หลายองค์กรเสนอข้อเรียกร้องวันแรงงานฯ 2563
- สถิติ จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40 / การยื่นขอรับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานจากผลกระทบโควิด-19
- สรส. เสนอรัฐยกเลิก CPTPP หวั่นยาราคาแพง กระทบระบบสุขภาพ-เกษตรกรรม

มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์

AROM PONGPANGAN FOUNDATION-LABOUR RESOURCE CENTRE

ก่อตั้งปี 2526 (Establishment on 1983)

51/109 ซอยงามฉวี ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ 0-2516-1589 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2516-1071

51/109 Soi Ngamchawee Road.Tambon Khlong Nung, Amphoe Khlong Luang, Pathum Thani 12120, Thailand

Tel.0-25161589 Tel. / Fax 0-25161071, E-mail : apfirc@hotmail.com, apfirc@gmail.com

วัตถุประสงค์ มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์	THE OBJECTIVE OF AROM PONGPANGAN FOUNDATION-LABOUR RESOURCE CENTER
1.เพื่อให้การช่วยเหลือด้านการศึกษา เผยแพร่ความรู้ ทั้งทางด้านวิชาการและประสบการณ์ การฝึกฝนอบรมแก่ลูกจ้าง ตลอดจนเผยแพร่สารคดีเกี่ยวกับวิชาการด้านแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ และการพัฒนาแรงงาน	1.Promote the study on labour issues, dissemination of information, exchange of experiences on organizing and campaigning for industrial democracy, training workers on labour relations and formation of labour unions.
2.เพื่อให้การช่วยเหลือด้านกฎหมายและสวัสดิการ แก่ผู้ใช้แรงงาน	2. Support for legal aid and struggle for workers' rights and welfare and better working conditions.
3.เพื่อจัดตั้งสถาบันการค้นคว้า ให้ผู้ใช้แรงงานได้ทำการค้นคว้า เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและความมั่นคงของผู้ใช้แรงงาน	3. To establish a research institute for promotion of workers' education and social awareness to encourage their participation in development of the welfare and solidarity among workers.
4.เพื่อร่วมมือกับองค์กรแรงงานและสถาบันอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมแรงงาน ทั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง	4.Cooperation with others labour organizations and institutions which pursue similar objectives.
5.เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมพัฒนา สื่อมวลชนประเภทต่างๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้แรงงานและสาธารณชน	5.To promote knowledge and understanding as well as media development participation for the benefits of workers and the public in general.

วัตถุประสงค์ การจัดทำจดหมายข่าวแรงงานปรีกษณ์ออนไลน์

“แรงงานปรีกษณ์ออนไลน์” เป็นจดหมายข่าวออนไลน์ของมูลนิธิฯ กำหนดออกเดือนละ 1 ฉบับ เพื่อรายงานความเคลื่อนไหวขององค์กรแรงงาน สถานการณ์แรงงานสำคัญในรอบเดือน และเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้แรงงานส่วนรวม

As a labour foundation, we publish a monthly journal for workers called 'Labour Review' to report on worker movement and give some analytical reviews on current labour issues. Interested one may leave questions or subscribe 'Labour Review' via apfirc@hotmail.com

คณะผู้จัดทำเนื้อหา : รศ.ดร.นภาพร อติวานิชยพงศ์ นางสาววาสนา ลำดี นายชฤทธิ์ มีสิทธิ์ นางสาวสุธิดา ลีนคำ

คณะออกแบบจัดทำรูปเล่ม : voicelabour มูลนิธิพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

สนับสนุนโดย : มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

voicelabour.org
สื่อสารแรงงาน สร้างสรรค์สังคม

แรงงานปรีกษณ์ออนไลน์ จัดทำขึ้นโดยมิได้มุ่งหวังผลกำไร เพื่อประโยชน์แห่งสังคมโดยรวม ร่วมสนับสนุนการจัดทำ

โปรดโอนเงินเข้าบัญชี มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์ บัญชีออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาตรีเพชร เลขที่ 006-2-40890-1

หรือ ธนาคารกรุงเทพ สาขาซอยพิวเจอร์รังสิต เลขที่ 026-0-91018-7 (กรุณาแนบสำเนาส่งมายังมูลนิธิฯ ด้วย)

บทบรรณาธิการ

แรงงานปรัศน์ออนไลน์ฉบับที่ 45 (392) ประจำเดือนพฤษภาคม 2563 เป็นเรื่องที่น่ายินดีว่า ขณะนี้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่เป็นมาร่วม 3 เดือนใกล้จะสิ้นสุดแล้วหากไม่มีการระบาดรอบใหม่ เกิดขึ้นอีก

แม้ว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองจะทำได้ อย่างจำกัด แต่ในช่วงเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ยังคงมีการจัดกิจกรรมรำลึกถึงเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ 2 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 และเหตุการณ์พฤษภาเลือด 2553 ในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ประชาชนได้ร่วมกัน ขับไล่อำนาจที่สืบทอดอำนาจจากคณะรัฐประหารได้ เป็นผลสำเร็จแต่ก็มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมากจากการใช้อำนาจของรัฐบาลใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 เหตุการณ์ครั้งนั้น นำมาซึ่งความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นอิสระ จากการครอบงำโดยสื่อของรัฐ นำมาซึ่งการเกิด รัฐธรรมนูญฉบับพ.ศ.2540 ส่วนเหตุการณ์พฤษภาเลือด 2553 เกิดจากการที่สังคมไทยมีการแบ่งขั้ว

ทางการเมืองอย่างชัดเจนโดยใช้สื่อเป็นสัญลักษณ์ ในเหตุการณ์ดังกล่าวมีผู้เสียชีวิตถึง 96 คนจากการที่ รัฐบาลใช้ความรุนแรงในการสลายผู้ชุมนุมซึ่งส่วนใหญ่คือคนเสื้อแดง นำมาซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยอันเนื่องมาจากการมีความเห็น ต่างทางการเมืองซึ่งหยั่งรากลึกมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในด้านความเคลื่อนไหวด้านแรงงาน ในช่วงที่ผ่านมา มีการตั้ง “ภาคีสังคมแรงงานสู้วิกฤตโควิด” โดยองค์กรแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชน และ นักวิชาการ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายตั้งแต่ช่วง ที่เกิดวิกฤตมาจนถึงปัจจุบันที่จะต้องมีการฟื้นฟูชีวิต ทางเศรษฐกิจและสังคมหลังจากที่โรคระบาดผ่านไป

วันกรรมกรสากล หรือวันเมย์เดย์ในปีนี้ ไม่สามารถจัดการชุมนุมรณรงค์ชื่อเรียกร้องของแรงงาน ได้เหมือนทุกปี แต่องค์กรแรงงานกลุ่มต่างๆ ได้มี ข้อเสนอจำนวนมากเกี่ยวกับการบรรเทาผลกระทบ ต่อแรงงานในช่วงวิกฤตโควิด ผู้สนใจติดตามอ่านได้ ในแรงงานปรัศน์ฉบับนี้

นอกจากนี้มีความเคลื่อนไหวของสหภาพ แรงงานกิจการสิ่งทอนครหลวงซึ่งเป็นแกนนำของ

กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย-อ้อมใหญ่ ที่ประสบปัญหาถูกจ้างของบริษัทนครหลวงถูกเช่าในลอน จำกัดถูกเลิกจ้างกว่า180คน โดยนายจ้างอ้างเหตุสุดวิสัยจากโรคระบาดโควิด-19 ซึ่งมีประเด็นที่น่าสลดใจคือตั้งแต่เดือนสิงหาคม2562-กุมภาพันธ์ 2563 นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคมที่หักจากลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างเสียสิทธิการรักษาพยาบาลและไม่ได้รับการเยียวยาร้อยละ 62 ของค่าจ้างเมื่อต้องว่างงานจากการถูกเลิกจ้าง

นอกจากปัญหาแรงงานแล้ว องค์กรแรงงานยังมีความเคลื่อนไหวเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญคือสมพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ได้ยื่นหนังสือขอให้

รัฐบาลยกเลิกการพิจารณาให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก(CPPT) ถึงนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางยาและพันธุ์พืชในอุตสาหกรรมเกษตร

สุดท้ายนี้ขอให้ทุกท่านแคล้วคลาดจากโรคภัย และมีกำลังใจในการร่วมกันฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมหลังผ่านพ้นวิกฤตโควิด-19 กันต่อไป

บทความ

ภาคีสังคมแรงงานสู้วิกฤตโควิด

นภาพร อติวานิชยพงศ์

นักวิชาการ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือที่เรียกกันโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในประเทศไทยช่วงที่สถานการณ์แพร่ระบาดเริ่มมีความรุนแรงตั้งแต่เดือนมีนาคมจนถึงปลายเดือนเมษายน 2563 รัฐบาลได้มีมาตรการยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค ได้แก่ การขอให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) โดยการงดจัดชุมนุมคนจำนวนมาก ให้ทำงานที่บ้าน (work from home) แทนการเดินทางไปทำงานตามปกติ ปิดห้างสรรพสินค้า และห้ามนั่งรับประทานอาหารในร้าน ฯลฯ จนถึง การออกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

หากประเมินในด้านการยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคจนถึงทุกวันนี้ ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ เพราะสามารถลดผู้

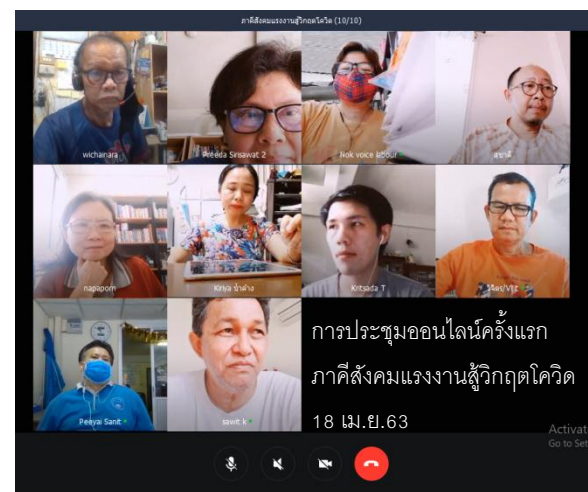
ติดเชื้อจากวันละ 100 กว่ารายเหลือไม่ถึงวันละ 10 รายและบางวันไม่ปรากฏผู้ติดเชื้อเลย จนกระทั่งสามารถผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ ได้ตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคมที่ผ่านมา แต่หากประเมินความสำเร็จในเรื่องของการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เป็นผลมาจากมาตรการยับยั้งการแพร่เชื้อแล้วพบว่า ยังไม่เป็นที่น่าพอใจและนับวันผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งส่วนใหญ่คือคนยากจนจะได้รับความยากลำบากสาหัสเพิ่มขึ้นตามวันเวลาที่ผ่านไป

ด้วยเหตุนี้เราจึงพบว่า ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีคนกลุ่มต่าง ๆ ที่ออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากวิกฤตโควิด-19 ที่มีต่อคนยากจนกลุ่มต่าง ๆ เริ่มจากในช่วงกลางเดือนเมษายน มีนักวิชาการกลุ่มแรกจาก 6 มหาวิทยาลัย ซึ่งร่วมกันจัดทำผลสำรวจของคนจนเมืองที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการของรัฐบาล และมีข้อเสนอให้มีการเปิดพื้นที่สาธารณะในเมือง เพื่อเป็นการคืนพื้นที่ท่ามาหาคืนให้คนจนเมือง โดยมีการจัดการที่ดีไม่ใช่การปิดเมืองแบบปิดตาย หลังจากนั้นไม่กี่วัน ได้มีคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 18 คน เสนอมาตรการลดความเหลื่อมล้ำช่วงวิกฤตโควิด-19 โดยมีข้อเสนอที่สำคัญคือให้รัฐบาลยกเลิกมาตรการคัดกรองและสำรวจผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินเยียวยาเดือนละ 5,000 บาทเป็นเวลา 3 เดือนมาเป็นการจ่ายเงินช่วยเหลือคนละ 3,000 บาทต่อเดือนเป็นเวลา 3 เดือน ให้แก่ประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทุกคน ยกเว้นบุคลากรของรัฐ-รัฐวิสาหกิจและผู้อยู่ในระบบประกันสังคมตามมาตรา 33

ในช่วงเวลาเดียวกัน ได้มีการก่อตั้งภาคีสังคมแรงงานผู้วิกฤตโควิด ประกอบด้วยองค์กรแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชนและนักวิชาการ โดยการสนับสนุนของมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบ

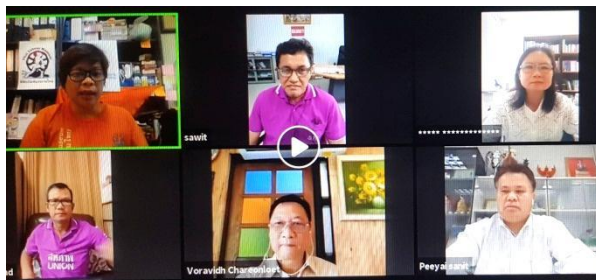
ของมาตรการจำกัดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีต่อแรงงานทุกกลุ่มโดยตรง ซึ่งได้แก่ การหยุดกิจการชั่วคราวในธุรกิจต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ถูกจ้างทั้งที่เป็นแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติในสถานประกอบการต่าง ๆ ต้องตกงาน มาตรการให้ทำงานที่บ้านและการงดใช้พื้นที่สาธารณะที่ส่งผลให้แรงงานนอกระบบต้องหมดหนทางประกอบอาชีพ

กิจกรรมแรกของภาคี ๆ คือการจัดเสวนาออนไลน์เรื่อง “ประกันว่างงาน 62 % มาตรการลืมนพูก ชุกปัญหาแรงงานได้พรม” ในวันที่ 24 เมษายน 2563 และการจัดทำแถลงการณ์ “ข้อเสนอต่อมาตรการการแก้ไขปัญหาแรงงานในสถานการณ์ระบาดของโควิด-19” หลังจากนั้นได้มีการจัดเสวนาออนไลน์อย่างสม่ำเสมอทุกวันศุกร์ เวลา 10.30-11.30 น.

การจัดตั้งภาคีสังคมแรงงานผู้วิกฤตโควิด-19 เป็นการสร้างเวทีให้แรงงานได้มีโอกาสนำเสนอ

ปัญหาและข้อเสนอเชิงนโยบายจากจุดยืนของแรงงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีภาคร่วมสนับสนุนที่มาจากองค์กรพัฒนาเอกชนและนักวิชาการที่มีความใกล้ชิด และเข้าใจปัญหาแรงงาน ทั้งนี้เราจะพบว่า แรงงานที่เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการภาคเอกชน ซึ่งในปัจจุบันไม่เพียงแต่แรงงานที่เป็นคนไทย แต่ยังมีแรงงานข้ามชาติอีกจำนวนมากประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากผลของการถูกปิดกิจการชั่วคราว และมีแนวโน้มที่จะถูกเลิกจ้างกลายเป็นคนว่างงานถาวร จำนวนมหาศาลภายหลังวิกฤตโควิด-19 ผ่านพ้นไป โดยที่รัฐบาลยังไม่มีแผนรองรับต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและองค์กรของแรงงานเองก็ยังไม่แผนเชิงรุกที่จะนำเสนอต่อภาครัฐหรือนายจ้าง

การเสวนาออนไลน์เรื่อง “ประกันว่างงาน 62% มาตรการลุ่มบนฟูก ชุกปัญหาได้พรหม” 24 เม.ย..63

ในส่วนองแรงงานนอกระบบ ขณะนี้ยังไม่มืหลักประกันเช่นกันว่า หลังจากที่ไม่สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้มาอย่างยาวนานร่วม 2 เดือน ในช่วงภาวะวิกฤต แรงงานเหล่านี้จะกลับมาฟื้นฟูวิถีชีวิตให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้อย่างพอเพียงอีกครั้งหรือไม่? นอกจากนี้ หากแรงงานที่เป็นลูกจ้างใน

ระบบซึ่งเป็นลูกค้าสำคัญทั้งในด้านการซื้อหาของบริโภคและการใช้บริการสาธารณะประเภทต่าง ๆ จากแรงงานนอกระบบ ต้องว่างงานเป็นจำนวนมากก็เท่ากับว่าแรงงานนอกระบบต้องขาดลูกค้ากลุ่มใหญ่ที่เคยเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญไปด้วย

จากปัญหาที่มองเห็นอยู่ในอนาคตอันใกล้ที่กำลังจะมาถึงอยู่นี้ ภาคีสังคมแรงงานสู้วิกฤตโควิดได้มีกิจกรรมต่อเนื่องในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนในโครงการ “การจ้างงานและการคุ้มครองแรงงานทางสังคมหลังวิกฤตโควิด-19” เพื่อส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคแรงงานและภาคสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจตามหลักของแนวคิดสังคมนประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาคิสฯ จะก่อตั้งขึ้นโดยการริเริ่มขององค์กรแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษาเพียงไม่กี่แห่ง แต่การทำงานอย่างต่อเนื่องในระยะต่อไปต้องการการมีส่วนร่วมและความสนับสนุนจากภาคิอีกจำนวนมาก ซึ่งสามารถร่วมกันได้ทั้งในระดับองค์กรหรือบุคคล

ในขณะที่มีหลายฝ่ายมองว่า ภายหลังวิกฤตโควิด-19 จะเกิดแบบแผนการปฏิบัติใหม่ ๆ (New normal) ขึ้นในสังคมไม่ว่าจะเป็นการทำงานผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น การสวมหน้ากากอนามัยเป็นประจำ ลดการสังสรรค์ที่มีคนหมู่มาก ฯลฯ ในส่วน

ของแรงงานเองคงจะต้องให้ความสำคัญกับรูปแบบ และเนื้อหาการทำงานใหม่ ๆ ที่จะทำให้ประเด็น แรงงานถูกสื่อออกไปในพื้นที่สาธารณะอย่างรวดเร็ว การเชื่อมโยงขบวนการแรงงานกับขบวนการ การเคลื่อนไหวทางสังคมอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือในการผลักดันนโยบายที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะ ประเด็นแรงงานแต่เป็นประเด็นร่วมกันของคนใน สังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่สหภาพแรงงานที่มีความเป็น ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมได้เคยทำมาในอดีต และยังคงต้องปรับตัวเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

การเสวนาออนไลน์เรื่อง “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากฎหมายแรงงานไม่ศักดิ์สิทธิ์ ในวิกฤต โควิด-19” 15 พ.ค.63

สำหรับสหภาพแรงงานซึ่งเป็นองค์กรจัดตั้ง ของแรงงานในภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ แม้ว่าจะมี การพัฒนาต่อเนื่องมายาวนานหลายสิบปีแล้วแต่ก็ยัง ขาดอำนาจการต่อรองกับนายจ้างและรัฐ และยังไม่มี บทบาทเด่นชัดต่อสาธารณชนในระดับกว้างในฐานะ ตัวแทนผู้ปกป้องสิทธิของแรงงานที่เป็นคนส่วนใหญ่

ของประเทศ ที่ผ่านมาข้อเสนอเชิงนโยบายของ องค์กรสหภาพแรงงานในระดับชาติยังไม่สามารถ ดึงดูดความสนใจของสื่อมวลชนกระแสหลัก ทำให้ ประเด็นปัญหาที่สำคัญหลายเรื่องของแรงงานไม่ ปรากฏอยู่ในพื้นที่ของสื่อกระแสหลักส่วนใหญ่ ซึ่ง เป็นปัญหาที่ต้องมีการทบทวนว่าอะไรคือข้อจำกัด ของขบวนการแรงงานไทยในช่วงที่ผ่านมา

การเกิดขึ้นของภาคีสังคมแรงงานผู้วิกฤตโค วิดอาจเป็นแนวทางหนึ่งของรูปแบบใหม่ในการต่อสู้ ของขบวนการแรงงานไทย ที่องค์กรแรงงานจะได้ แสดงบทบาทต่อสาธารณชนในภาวะวิกฤตเกิดขึ้น โดยร่วมมือกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นๆ เพื่อช่วยกันผลักดันให้เกิดนโยบายการพัฒนาที่ไม่ เพียงแต่ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของสมาชิก สหภาพแรงงาน แต่เป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การมีประชาธิปไตยทาง การเมือง และมีชีวิตทางสังคมที่มีศักดิ์ศรี ซึ่งเป็น ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคม

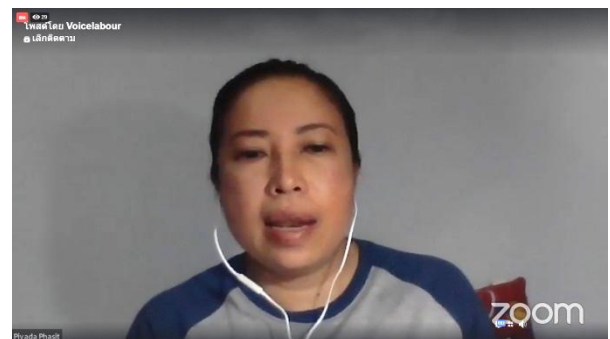
รายงานพิเศษ 1

พิชโควิดงดเดินขบวนวันแรงงานฯ เสนอตั้งกองทุนประกันความเสี่ยง

วาสนา ลำดี voicelabour

เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2563 ท่ามกลางสถานการณ์โรคระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ทั่วโลก และแต่ละประเทศก็มีมาตรการในการให้ทำงานที่บ้าน ห้ามรวมตัวรวมกลุ่ม รักษาระยะห่างทางสังคม เน้นนอนว่า ส่งผลกระทบต่อสังคม และคนส่วนใหญ่ทั่วโลก ด้านการจ้างงาน การเลิกจ้าง ตกงาน และกิจกรรมทางประวัติศาสตร์อย่างวันกรรมกรสากล (MAYDAY) หรือวันแรงงานแห่งชาติ ที่ไม่อาจจัดการเดินรณรงค์ร่วมตัวเพื่อเสนอปัญหา และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานได้ พิพธิภัณฑ์แรงงานไทยจึงได้จัดนิทรรศการออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์ <https://thailabourmuseum.org> และเชิญชวนเดินขบวนออนไลน์พร้อมกับการนำเสนอภาพยนตร์ “ย้อนรอยวันแรงงาน 2553-2562” อีกด้วย

ทางด้าน ภาคีสังคมแรงงานผู้วิกฤตโควิด ได้จัดวงเสวนาออนไลน์ เรื่อง “วันกรรมกรสากลภายใต้มหันตภัยโควิด-19 : ปัญหาและข้อเสนอของขบวนการแรงงานไทย”

นางสาวอำไพ วิวัฒนสถาปัตย์ ประธานสหภาพแรงงานวิงสแปนสัมพันธ์ กล่าวถึงสภาพปัญหา คนทำงานเกี่ยวกับการบินว่า ช่วงนี้ได้รับผลกระทบอย่างมาก ซึ่งสายการบินจะมีคนทำงาน 2 กลุ่มหลัก คือ คนงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอาจไม่ได้

รับผลกระทบมากหนัก มีการปรับเรื่องเวลาการทำงานน้อยลง ซึ่งทำงานอยู่ในบ้านเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่มีการเลิกจ้าง สภาพการจ้างงานมีความมั่นคง

ส่วนกลุ่มที่สองคือ คนงานที่เป็นลูกจ้างเอกชนในสนามบิน ซึ่งกลุ่มนี้เป็นส่วนใหญ่ ที่เป็นลูกจ้างเหมาช่วง เหม่าค่าแรง ที่ส่งมาให้บริษัทที่ต้องการทำงานภายนอก เช่น สายการบิน หรือรัฐวิสาหกิจบางแห่ง ใช้แรงงานด้วยการจ่ายค่าแรงรายวัน ซึ่งคนงานได้รับผลกระทบ ประเด็นสำคัญยจ้างบางรายบังคับให้ลูกจ้างต้องเขียนใบลาออก เป็นเจตนาหลีกเลี่ยงการเลิกจ้าง และการต้องจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายด้วย โดยใช้สถานการณ์ช่วงโรคระบาดโควิด-19 ในการละเมิดสิทธิแรงงานและปฏิบัติต่อคนงานอย่างไร้มนุษยธรรม นายจ้างส่วนใหญ่ผลักภาระให้ไปปรับเงินประกันสังคม ให้คนงานไปขึ้นทะเบียนประกันสังคม

สุดท้ายคนงานเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงประกันสังคมได้ ด้วยนายจ้างบางรายไม่ยอมที่จะจัดการอะไรให้กับลูกจ้างเลย ให้ลูกจ้างดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว รู้สึกเหมือนถูกลอยแพ ส่วนมาตร 33 ก่อนจ้างจะมีปัญหาทั้งที่เราอยู่ในระบบ แต่กลับมีความล่าช้าในการดำเนินการ ประกันสังคมจะอ้างว่านายจ้างยังไม่ได้ส่งบ้าง หรือลูกจ้างไม่มีสิทธิบ้าง เหมือนลูกจ้างไร้ความดูแล ขาดการเยียวยา ซึ่งใครๆ

หรือคนภายนอกจะมองว่าคนทำงานเกี่ยวกับสายการบินมีชีวิตที่ดี สวยหรู มีรายได้ที่มากมายมหาศาลมีความมั่นคงทุกอย่างมีสวัสดิการที่ดี แต่ความจริงคือแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานรายวันได้รับค่าจ้างขั้นต่ำ และต้องเปลี่ยนนายจ้างไปเรื่อยๆ ด้วยสัญญาจ้างเป็นสัญญาจ้างระยะสั้น เช่น 2 ปี หรือ 3 ปี สรุปคือเราไม่มีความมั่นคงในการทำงาน วันนี้มีการหยุดกิจการกันเป็นส่วนใหญ่ที่สุวรรณภูมิ บางบริษัทหยุด 2 เดือน หรือ 3 เดือน ซึ่งไม่รู้ว่าจะสถานการณ์จะกลับมาเหมือนเดิมเมื่อไร และการบินระหว่างประเทศจะกลับมาบินได้อีกเมื่อไร ตอนนี้ก็ขยายออกไปวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 ซึ่งก็ต้องดูว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร

“อยากให้รัฐบาลเข้ามาดูแลแรงงานอย่างจริงจัง ในเรื่องการจ้างงาน ให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างที่มีมาตรฐาน และยกเลิกการจ้างงานสัญญาระยะสั้น ขอให้มาดูแลด้านสิทธิแรงงานให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายขั้นต่ำก็ยังดี เราอาจตกงานมากขึ้น บางบริษัทอาจลดขนาดองค์กรลง การจ้างงานที่น้อยลงให้รัฐเข้ามาดูแลการสร้างอาชีพ การสร้างรายได้เป็นสิ่งที่ยั่งยืนมากกว่าการจ่ายเงินแจก”

นางธนัญภรณ์ สมบรม สหภาพแรงงาน รอยัลปอร์ชเลน (RPC.) กล่าวว่า นายจ้างใช้การปิดกิจการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2563 และขณะนี้ก็จะยาวถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม 2563 ซึ่งนายจ้างจ่ายค่าจ้างเพียง 50% แทนที่จะให้ไปใช้ประกันสังคมด้วยเหตุสุดวิสัยรับค่าจ้าง 62% ด้วยการประกาศหยุดกิจการชั่วคราวนั้นตั้งแต่ก่อนมีมติคณะรัฐมนตรี หรือกฎกระทรวงแรงงาน โดยนายจ้างเองก็อ้างว่ามีกำลังจ่ายเพียง 50% เท่านั้น ซึ่งจะได้รับค่าจ้าง 75 % หรือไม่คงต้องรอขบวนการทางกฎหมายต่อไป

ตอนนี้ก็ยอมรับค่าจ้างในช่วงที่หยุดเพียง 50% การได้รับเงินแค่ 50% ก็ต้องมีผลกระทบแน่นอน กระทั่งเรื่องรายได้ ที่เคยได้รับเต็ม 100 เหลือเพียง 50% ซึ่งเงินที่จะใช้ในชีวิตประจำวันก็ไม่เพียงพอและเราก็ไม่สามารถที่จะไปใช้สิทธิประกันสังคมได้อีก เนื่องจากเรายังได้รับค่าจ้างจากนายจ้างอยู่ 50% ผลกระทบอีกอย่างคือความไม่มั่นคงในการทำงาน เนื่องจากบริษัทมีการจ้างงานแบบ

สัญญาจ้างรายปี ตอนนี้เมื่อไม่มีงานนายจ้างก็บอกเลิกสัญญา ไม่มีการต่อสัญญาจ้าง และให้ลูกจ้างกลุ่มนั้นไปใช้สิทธิประกันสังคมกรณีว่างงานแทน ซึ่งมาจากการจ้างงานที่ไม่มั่นคง ทำให้มีคนตกงานมากขึ้น ผลกระทบต่อมาคือเรื่องหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตอนนี้คนงานที่มีหนี้ก็เพิ่มขึ้นอัตราดอกเบี้ย เพราะการที่ไปพักชำระหนี้ โอนบ้าน โอนรถ หากเราพักหนี้ทั้งต้น และดอกเบี้ยจะมีการทบดอกเบี้ยที่พักไปเป็นต้นอีก ทำให้หนี้เพิ่มขึ้นแบบอัตราดอกเบี้ย

ผลกระทบที่เห็นของแรงงานในยุควิกฤตโควิด-19 ก็มีเรื่องของรายได้ที่หาย และความมั่นคงในการทำงาน ซึ่งการจ้างงานแบบสัญญาจ้างเป็นการใช้ช่องว่างของกฎหมายมาใช้ ซึ่งขบวนการแรงงานมีการเรียกร้องมาโดยตลอด เมื่อเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมาก็จะกระทบ การทำงานของสหภาพแรงงานก็ได้พยายามที่จะชี้แจงกับสมาชิกให้ทราบถึงข้อมูลที่นายจ้างมีการหยุดกิจการชั่วคราว เนื่องจากเป็นบริษัทผลิตเพื่อส่งออก 80% ลูกค้าส่วนใหญ่อยู่ที่ยุโรป และอเมริกา ซึ่งคำสั่งซื้อลดลงอย่างเห็นได้ชัด และที่รับ 50% เพราะนายจ้างอ้างว่ามีกำลังจ่ายได้แค่นี้

การจ้างงานในอนาคตมีการปรับแน่นอน ปัญหาไม่ว่าจะเป็นโรคระบาด พืชเศรษฐกิจต่างๆ ทุกครั้งก็มากระทบที่แรงงานทุกครั้ง จึงอยากเสนอให้มีการตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงได้หรือไม่ ในยามที่นายทุนมีกำไรก็นำผลกำไรนั้นมาใส่ไว้ในกองทุน

หรือว่า ก่อนที่จะตั้งโรงงานควรมีเงินสักก้อนมาลงไว้ในกองทุน หากว่า วิฤติภายภาคหน้าลูกจ้างจะได้มีแหล่งเงินที่จะมาเยียวยา อยากให้สถานประกอบการมีการตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพด้วย เพื่อเป็นแหล่งเงินออมก่อนสุดท้าย หลังลูกจ้างเกษียณอายุ หรือออกจากงาน ควรกำหนดเป็นกฎหมายบังคับให้นายจ้างจัดให้มีทุกสถานประกอบการ ด้านการจ้างงานไม่ควรที่จะมีการจ้างงานที่ไม่มั่นคงไม่ว่า จะเป็นการจ้างงานเหมาค่าแรง หรือสัญญาจ้างปีต่อปี ที่ใช้ช่องของกฎหมายในการจ้าง ควรมีการจ้างงานเป็นประจำ ภายใต้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน อยากให้รัฐยกเลิกการเก็บภาษีเงินค่าชดเชย การเกษียณอายุ จากการเลิกจ้าง เสนอให้ระบบประกันสังคม เจ้าหน้าที่ประกันสังคมปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ตอนนี้มีคนว่างงาน และต้องการที่จะยื่นรับสิทธิแต่ทำไม่ได้ยากในระบบอิเล็กทรอนิกส์

นางสาวชนพร วิจันทร์ ประธานกลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี กล่าวว่า วันกรรมกรสากล

(MAYDAY) หากไม่มีสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ผู้ใช้แรงงานทั่วโลกก็จะมีการออกมาเคลื่อนไหวเดินขบวนกัน เพื่อยื่นข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะกับรัฐบาล ในประเทศไทยทุกปี การขับเคลื่อนก็มีการยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลมาหลายปี ล่าสุดการจ้างงานที่ไม่มั่นคง ทั้งแรงงานหญิง แรงงานชาย แรงงานในระบบ แรงงานข้ามชาติ และแรงงานนอกระบบ แรงงานภาคบริการ ทุกคนต้องการความมั่นคงในการจ้างงาน

เมื่อสถานการณ์โควิด-19 เข้ามาทำให้คนงานถูกกระทำซ้ำ จากเดิมบอบซ้ำด้วยปัญหาเศรษฐกิจมาแล้ว กรณีหุ่นยนต์จะมาแทนคน การนำ AI มาทำงานแทนคน อาจมาดูแลหลังโรคระบาดนี้ อาจควบคุมได้สถานการณ์ดีขึ้น แต่ไม่รู้ว่าจะได้เข้าไปสู่การจ้างงานในระบบอุตสาหกรรมหรือไม่ ซึ่งต้องตั้งคำถามต่อรัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศ และรัฐบาลมีหน้าที่ในการที่จะต้องมาดูแล หากมีการตกงานมากขึ้น แนวโน้มรัฐบาลจะมีมาตรการนโยบายอะไรที่มารองรับคนตกงานในอนาคต ซึ่งตัวเลขที่คาดการณ์ว่าอาจมีจำนวน 7 แสน หรืออาจเป็น 10 ล้านคนก็ได้ สิ่งที่ชัดคือกองทุนประกันการว่างงาน ถูกนำมาใช้จำนวนมาก ซึ่งต้องให้รัฐบาลที่เข้ามาดูแล

จากวิกฤติของแรงงานตั้งแต่ปี 2540 วิกฤติต้มยำกุ้ง จะเป็นแฮมเบอร์เกอร์ปี 2550 วิกฤติช่วงนั้น

คนงานยังมีโอกาสในการรวมตัว ยังมีโอกาสที่จะส่งเสียงสะท้อนปัญหาสังคมให้เห็นสถานการณ์ปัญหามีอะไรบ้าง แต่จากการเกิดโรคระบาดนี้ ลูกจ้างไม่มีสิทธิที่จะออกมาบอกให้สังคม หรือรัฐบาลได้ว่า พบเจอปัญหาอะไรอยู่บ้าง ไม่มีโอกาสในการรวมกลุ่มที่จะบอก ตอนนี้ถูกทำให้กระจาย และบางเรื่องถูกซุกไว้ได้พรมบ้าง ไม่กล้าออกมาสื่อสารเพราะกลัวนายจ้างรู้หากนายจ้างรู้ก็อาจไม่ถูกเรียกกลับเข้าทำงานอีก คนงานกังวล ในการรวมตัว อำนาจต่อรองของสหภาพแรงงานก็ลดลงจากการถูกเลิกจ้างจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้จำนวนสมาชิกน้อยลง ซึ่งขบวนการแรงงานเองก็ต้องปรับตัวเรื่องการรวมกลุ่มว่า จะเป็นรูปแบบใดในอนาคต

แน่นอนว่า สถานการณ์โควิด-19 ผ่านไป โครงสร้างการผลิตของนายจ้างอาจเปลี่ยนไป ตอนนี้ work from home นายจ้างอาจมองว่า งานบางงานสามารถทำที่บ้านก็ได้ บริษัทอาจไม่ต้องรับผิดชอบอะไรหรือไม่ในอนาคต ยิ่งเป็นการรับจ้างทำของยิ่งจะไม่มั่นคงในการทำงานในอนาคต จึงต้องส่งเสียงถึงรัฐบาลว่า การจ้างงานในอนาคตมาตรการของรัฐในการเยียวยาต่างๆ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของคนที่ได้รับผลกระทบ อย่างเช่น ประกาศกฎกระทรวงที่ออกมาทำให้นายจ้างจกฉวยโอกาสผลักให้ลูกจ้างไปใช้ประกันสังคมทั้งหมด มาตรการเยียวยาต่างๆ ที่ออกมาต้องมีมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

เพื่อให้ได้รับการดูแลครอบคลุมทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ใช้ระบบประชาธิปไตยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เห็นว่า การออกกฎระเบียบกติกาดังกล่าวนั้นผลที่ออกมาจะเป็นอย่างไรบ้าง

มาตรการเยียวยา วันนี้ไม่ใช่เฉพาะแรงงานไม่ว่า จะเป็นเด็ก คนชรา คนพิการแรงงานในระบบนอกระบบทุกคนต้องการได้รับการเยียวยาทั้งหมด รัฐบาลอาจมองว่าจะนำงบประมาณที่ไหน เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องรับผิดชอบ หากบริหารไม่ได้ก็ควรจะไปออก ไป ต้องยุบสภาแล้วเลือกตั้งใหม่ วันนี้สถานการณ์ประเทศต้องพึ่งเสียงกัน ต้องเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาดังกล่าว หากวันนี้เงินประกันว่างงานหมด รัฐบาลจะนำเงินที่ไหนมา ต้องยอมรับว่าเงินประกันสังคมที่สมทบกันมาทั้งฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้างฝ่ายละ 5 % รัฐบาลจ่ายเพียง 2.75% แต่รวมอำนาจการบริหารทั้งหมด ซึ่งควรมีการปฏิรูประบบให้มีส่วนร่วม และขบวนการแรงงานก็เรียกร้องตลอดมาว่าประกันสังคมต้องเป็นองค์กรอิสระ ต้องตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส ทันต่อสถานการณ์แก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว ไม่ใช่ใช้ระบบราชการ

ปัญหาในอนาคตที่คนดกงานในอนาคตที่ถูกปิดงาน จะถูกเรียกกลับเข้าทำงานเท่าไร รัฐบาลเนื่อง

รู้จักโลกคนงาน

ในวันแรงงาน วันกรรมกรสากล หากวันนี้ แรงงานไม่มีเงิน ไม่มีอำนาจซื้อเศรษฐกิจก็จะเสียหาย ด้วยนักลงทุนที่ไม่มีการลงทุนก็จะทำให้สถานการณ์เศรษฐกิจแย่ลงไป คนกล่าวถึง การกลับไปทำการเกษตร แต่ที่ดินตรงไหน รัฐบาลต้องสนับสนุนในการจัดสรรที่ดินให้หรือไม่ จะมีระบบน้ำ ระบบปุ๋ยให้เขาได้ใช้ในราคาที่ถูกลงหรือไม่ วิฤติแต่ละครั้งรัฐก็อุ้มนายทุนมากกว่า

อยากเห็นกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามาทำงานร่วมกัน รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุขที่ควรมีการบูรณาการทำงานร่วมกัน กระทรวงแรงงาน กับกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ควรทำงานใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งเป็นกระทรวงที่ดูแลคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้ง แรงงาน ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้หญิง ตอนนี้มีการเรียกร้องให้ดูแลเด็ก ด้วยเงินอุดหนุนถ้วนหน้า ทุกคนทุกครอบครัวมีข้าวกิน หรือไม่เด็กมีนมกินหรือไม่ ตอนนี้แรงงานซึ่งเป็นพ่อแม่ได้รับผลกระทบถูกให้ออกจากงาน ลดค่าจ้างแบบเนแบเนียน และนายจ้างทำไม่ได้ชอบธรรมอีก ทุกคนเห็นใจนายจ้างว่า เขาอยู่ไม่ได้ภายใต้สถานการณ์แบบนี้ ถามว่า จริงหรือ กระทรวงแรงงานต้องมีมาตรการที่ชัดเจนเข้าไปดูแลตรวจสอบด้วย เนื่องจากตอนนี้สภาพแรงงาน หรือองค์กรแรงงานก็ทำอะไรไม่ได้มากนัก ด้วยสถานการณ์โควิด-19 เห็นด้วยการจัดเก็บภาษีซึ่งภาษีตอนนี้ที่เก็บได้

แรงงานปรัศน์ออนไลน์

คือ VAT ที่คนจนจ่ายและถูกหัก จึงขอเรียกร้องให้เก็บภาษีมรดก

รศ.ดร.กิริยา กุลกลการ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า จริงแล้วโลกเปลี่ยนไปแล้ว อยากชวนให้เรามองว่า เราเรียนรู้อะไรบ้างในสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งเราเรียนรู้อย่างน้อย 3 เรื่องด้วยกัน เรื่องแรกเรารู้ว่า การออมมีความสำคัญ คือว่า หากเราไม่มีรายได้ 1-2 เดือน เราอยู่ได้หรือไม่ ตอนนี้หลายคนขาดรายได้ไปเรามีเงินออมพอที่จะใช้ในตอนนี้หรือไม่ หนึ่งเดือน สองเดือน หรือหนึ่งสัปดาห์ หรือคนหาเช้ากินค่ำอาจไม่มีเลย ซึ่งต้องมาคิดว่า ตัวคนงานเองมีความฟุ่มเฟือย หรือไม่มีความพยายามหารายได้ หรือลดค่าใช้จ่ายหรือไม่ พี่น้องแรงงานบางท่านอาจยังใช้จ่ายฟุ่มเฟือยอยู่ อยากให้วางแผนการเงินคิดไปยาวๆ หากไม่มีงานทำเกษียณอายุแล้ว เราวางแผนเงินในอนาคตหรือยัง กลไกภาครัฐก็มีการออมผ่านทาง กอช.(กองทุนการออมแห่งชาติ) อีกอันเป็นประกันสังคม ซึ่งต้องส่งเงินสมทบ ทั้งแรงงานในระบบ นอกกระบบ มาตรา 33 มาตรา 39 หรือมาตรา 40 ส่งสมทบจะเป็น 100 บาท

หรือ 300 บาท ตามกฎหมายกำหนดให้ส่ง เพื่อจะได้มีเงินเมื่อเจ็บป่วยเข้ารับรักษาพยาบาล

มาดูโครงสร้างเงินไม่พอในการใช้จ่ายจะมามีอะไร ซึ่งต้องรับผิดชอบครอบครัวภาระมากมาย ซึ่งภาครัฐต้องมีการช่วย เพื่อเพิ่มโอกาสให้แรงงานหารายได้ให้กับประชาชนอย่างทัดเทียม ซึ่งก็ต้องอาศัยให้ขบวนแรงงานเข้าไปตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ซึ่งตั้งแต่เด็กเลย คือ ต้องได้รับการศึกษาที่ทัดเทียมกัน เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ การกู้เงินต่างๆต้องสามารถเข้าถึงได้ไม่ใช่ปล่อยให้กู้ในระบบอัตราดอกเบี้ยแพงต้องหากวิธีต่างๆ ต้องไม่มีการทุจริต ให้โอกาสทุกคนทัดเทียมเท่าเทียมกัน ไม่มีการผูกขาด ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ภาครัฐต้องเข้าไปปรับเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีโอกาสในการหารายได้ เป็นโจทย์ใหญ่ที่สามารถทำได้ด้วยกันได้

อันที่สอง การที่ภาครัฐมีความซักเข้าในการเยียวยาด้วยภาครัฐมีงบประมาณจำกัด และอยากช่วยคนที่ต้องการก่อน ปัญหาคือว่า เขาไม่รู้ว่าจะอยู่ที่ไหนไม่แน่ใจ จึงทำให้การเยียวยาช้า คนลำบากมาก จนเป็นฟางเส้นสุดท้ายอาจคิดสั้น ปัญหาที่ซ้ำ ตรงนี้รัฐต้องมีการพัฒนาฐานข้อมูลให้ทันสมัยแต่ละกระทรวงการที่จะข้อมูลต่างๆ ที่มีแต่ละกระทรวงนั้นล้ำสมัยแล้ว ไม่ได้เชื่อว่า อาชีพของผู้มีรายได้น้อยมีหลายอาชีพไม่ใช่เกษตรกรอย่างเดียว ยังมีอาชีพ

รับจ้างเล็กๆน้อยๆตรงนี้รัฐบาลต้องเข้าใจและพัฒนาข้อมูลให้ทันสมัยด้วยรัฐบาลมีเทคโนโลยีต่างๆที่สามารถจะทำได้ และแรงงานเองก็ต้องให้ความร่วมมือ ขอมที่จะให้ข้อมูลต่างๆ เข้าระบบไปกรอกภาษีก็ได้ ซึ่งก็ไม่ได้หมายถึงการจ่ายภาษี เช่นกรอกเพราะเรามีรายได้ก็น้อยรัฐบาลจะได้อุดหนุน เหมือนในต่างประเทศ สามารถขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐได้หากมีรายได้น้อย ไม่ใช่โจทย์ที่ว่า ใครจ่ายภาษีถึงได้รับการช่วยเหลือไม่จ่ายภาษีก็สามารถได้รับการเงินอุดหนุนได้ เป็นลักษณะบันทุกข้บันทุกกัน

อันสุดท้ายควรมีระบบอัตโนมัติในการช่วยเหลือเมื่อเกิดวิกฤติได้ โซเชียลเซฟตี้เน็ต ระบบโครงข่ายรองรับทางสังคมเพื่อไม่ให้คนร่วงหล่นออกไป เพื่อที่จะให้รัฐเข้ามาดูแลได้ เมื่อโครงข่ายนั้นไม่รองรับ อย่างที่เห็นระบบสวัสดิการเช่นบัตรทองอย่างการที่เกิดโควิด-19 หากไม่มีระบบบัตรทองเข้ามารองรับคงจะโกลาหล วิกฤติมากกว่านี้ เพราะป่วยเป็นโควิด-19 ไม่มีเงินไปรักษา ค่ารักษา 2-3 แสนหรืออาจมากกว่านี้ ตอนนี้ไม่ต้องกังวลมีการรักษาภายใต้ระบบสวัสดิการทั้งประกันสังคม และบัตรทอง เรามีบัตรคนจน บัตรทอง และประกันสังคม แต่ว่าระบบประกันสังคมมาตรา 33 ยังล่าช้ามาก ซึ่งอาจต้องมีการปฏิรูปดึงออกมาจากภาครัฐให้เป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปก็ต้องดูว่าตอนนี้ขาดกลุ่มไหนไปบ้างซึ่งต้อง

ปฏิรูป มีการกล่าวถึงคนไม่มีรายได้อีก มีการกล่าวถึง รายได้พื้นฐาน ที่หัวหน้า หรือการแจกเงินเลย ก็มีคน ออกมาบอกว่าเราไม่มีเงินจะใช้ระบบสวัสดิการแบบ แสกนดิเนเวีย สวีเดนได้อย่างไร ซึ่งคิดว่า ตรงนี้ต้องมีการปฏิรูประบบภาษีด้วย ตอนนี้ฐานภาษียังมีคนจ่าย ภาษีน้อย มีคนหลบเลี่ยงภาษีจำนวนมากต้องมีการ ปรับระบบให้ดีขึ้น หากปรับระบบภาษีได้ สถานการณ์ทางการสวัสดิการก็จะดีขึ้น

ช่วงโควิด-19 เป็นเรื่องยากแล้วหลังโควิด-19 คิดว่า น่าจะยากกว่านี้ ซึ่งคงต้องพูดคุยเรื่องการ ฟันฟูกัน และจะฟันฟูอย่างไร เนื่องจากก่อนหน้านี้เรามีเรื่องปัญหาทางเศรษฐกิจอยู่ก่อนแล้ว เศรษฐกิจ เติบโตช้า แล้วมีความพยายามที่จะนำเครื่องจักรมา ทดแทนคน มีการลดการจ้างงานด้วยวิธีต่างๆ หลัง การระบาดของโควิด-19 นายจ้างต้องมีการ ปรับเปลี่ยนแน่นอน โลกจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป แล้ว จึงอยากชวนให้มองไปไกลกว่าการเยียวยาได้ หรือไม่ ซึ่งกระทรวงแรงงานมีการออก เรื่องการปรับ ทักษะต่างๆ แต่ไม่มีใครกล่าวถึง หรือสนใจมากนัก ซึ่งอยากเสนอว่า การแจกเงินของรัฐบาลเปลี่ยนเป็น การจ่ายให้แรงงานไปเรียนได้หรือไม่ นอกเหนือจาก การจ่าย เพื่อการจ้างงานแบบการไปทำงานให้กับ ภาครัฐเป็นการจ่ายเพื่อให้เขาไปเรียน เพื่อปรับทักษะ ป้อนเข้าสู่ตลาดการจ้างงานEECก็ได้ ซึ่งตอนนี้ที่ยัง ไม่รวดเร็วยังไม่มา เพราะเรายังขาดคนที่มีความรู้ การ

ที่จะให้เขาไปภาคเกษตรก็ต้องมีนโยบาย จะให้ไป เป็นเกษตรพอเพียงนั้นมองว่าไม่ง่าย ภาครัฐต้อง เตรียมให้เขาเป็นผู้ประกอบการ เพราะเกษตรกรคือ ผู้ประกอบการต้องมีการปรับวิธีคิดให้ในเชิง การตลาด นอกเหนือจากเทคโนโลยีทางภาคเกษตร

แนวโน้มการจ้างงานนอกระบบมากขึ้น การ จ้างงานแบบประจำคนน้อยลง ซึ่งอาจเกิดแรงงาน นอกระบบสายพันธุ์ใหม่ หรืออาชีพใหม่ ซึ่งระบบ ประกันสังคม หากไม่มีการจ้างงาน ในระบบ ประกันสังคมมาตรา 33 จะคุ้มครองคนน้อยลงเรื่อย ในอนาคต ฉะนั้นการจ้างงานมีแนวโน้มในการจ้าง งานที่ไม่มั่นคงลงเรื่อย เมื่อนายจ้างจะไม่ได้ รับผิดชอบอะไรในส่วนกลางจะสร้างกลไกอะไรที่ ให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคม เพื่อให้เกิดความเสี่ยงน้อยลง ทำให้เกิดเสถียรภาพ ความมั่นคงมากขึ้น หรือการประกันสังคม รูปแบบ ใหม่ที่แยกออกมาจากในระบบ เป็นกองทุนนอก ระบบ

ด้วยแต่ละคนแต่ละกลุ่มมีความเสี่ยงไม่ เท่ากัน ในอนาคตคนที่อยู่ในระบบนั้นยากมาก การจ้างงานแบบเดิมๆเป็นบริษัท ลูกจ้าง นายจ้าง แบบเดิมๆ แนวโน้มจะเป็นแรงงานนอกระบบมาก ขึ้นจะไม่มีนายจ้างชัดเจน จะเป็นแบบรับจ้างทำของ มากขึ้น อาจต้องคิดระบบสวัสดิการใหม่ที่เข้ามา รองรับคนกลุ่มนี้ อีกหนึ่งคือ บทบาทสหภาพแรงงาน

ภายในวิกฤตินี้จะเห็นประโยชน์ของภาคีเครือข่ายแรงงานที่จะเข้ามายุติโยงต่อเชื่อมระหว่างตัวเล็กตัวน้อยเพื่อให้มีปากมีเสียงเข้าถึงนโยบาย แม้ว่า แรงงานนอกระบบไม่สามารถที่จะมีสหภาพแรงงาน แต่ก็สามารถยึดโยงเครือข่ายของคนนอกระบบที่มีอาชีพคล้ายๆกัน จึงชวนคิดต่อ เรื่องสหภาพแรงงานด้วย จำเป็นที่ต้องผูกโยงกันไว้รวบรวมข้อมูลต่างๆเข้าด้วยกันอย่างแท้จริง เพราะการที่จะรวมตัวกันมันยากแล้วการที่จะทำให้คนในสังคมเข้าใจก็ยากเนื่องจากเขาไม่ได้ประสบเหมือนพวกเรา จึงฝากไว้ว่าเครือข่ายต้องเข้มแข็ง หาข้อมูลและนำเสนอร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง

ทั้งนี้ ผู้นำแรงงาน ร่วมแสดงความคิดเห็น และนำเสนอ พร้อมข้อเสนอของขบวนการแรงงาน

นายสาวิทย์ แก้วหวาน เลขาธิการสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์(สรส.) กล่าวว่า สรส. และคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย (คสรท.) ได้มีการร่วมกันจัดกิจกรรมวันกรรมกรสากล เพื่อ

แสดงจุดยืนร่วมกัน ซึ่งมีการแสดงถึงแรงงานในระบบ แรงงานนอกระบบ แรงงานข้ามชาติ เกษตรกร และแรงงานในภาคส่วนของรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างภาครัฐ ในสถานการณ์เฉพาะหน้า มีประเด็นให้รัฐให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และ 98 ว่า ด้วยการคุ้มครองสิทธิการจัดตั้งสหภาพแรงงาน และคุ้มครองการเจรจาต่อรอง การตัดสิทธิทางการเมือง GSP และการลงทุน EEC รถไฟฟ้าเชื่อม 3 สนามบิน เป็นข้อเสนอเฉพาะหน้าที่เสนอต่อรัฐบาลเข้าไป ซึ่งก็มีหลายประเด็นที่แถลงเสนอต่อรัฐบาล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ซึ่งกำลังแพร่กระจายระบาดอยู่ ซึ่งยังไม่รู้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อไร ซึ่งทำให้มีการตกราง ว่างงานจำนวนมาก จึงมีข้อเสนอครอบคลุมทุกกลุ่มด้วย

“การตั้งกองทุนประกันความเสี่ยง ซึ่งมีการเสนอมามากแล้ว ท่ามกลางก็มีกองทุนที่มีอยู่หลายกองทุน ทั้งแรงงานในระบบ แรงงานข้ามชาติ แรงงานนอกระบบ และกองทุนด้านความปลอดภัย กองทุนเงินทดแทน กองทุนประกันสังคม แต่กองทุนประกันความเสี่ยงเป็นกองทุนที่เสนอมานาน เพราะไม่แน่ใจในกลุ่มทุนที่มาลงทุนทั้งทุนไทย และต่างชาติจะมีมาตรฐานด้านศีลธรรม ที่จะเคารพกฎหมายของประเทศไทย”

นานมาแล้วเราก็จะเห็นนายทุนหัวกระเป๋ามาไบเดียว ลงทุนขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ พอ

มีกำไรสูงสุดก็หอบเงินกำไรทั้งคนงาน ทั้งโรงงาน ไม่จ่ายค่าชดเชย หากเรารอให้เขียนคำร้อง คร.7 เพื่อรับเงินสงเคราะห์ลูกจ้าง ซึ่งตอนนี้ได้เพียง 2 เดือน ก็ต้องขอใช้เงินคืนซึ่งไม่เพียงพอต่อการยังชีพของคนงาน ซึ่งกว่าจะกลับเข้าสู่อาชีพงาน ซึ่งมีทั้งเข้าได้และเข้าทำงานไม่ได้ ซึ่งจะปล่อยให้คนเหล่านี้เผชิญชะตากรรม ดังนั้นเพื่อให้เป็นหลักประกันคนทำงานทั้งหลายว่า หากถูกปลดออกจากงานที่นายจ้างไม่รับผิดชอบ และกลไกรัฐที่จะมาจับกับนายจ้างได้ ก็ให้นำเงินกองทุนมาใช้ในการช่วยเหลือลูกจ้างได้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การบริหารจัดการก็มาดูละเอียด จะเป็นระบบไตรภาคี หรือจตุภาคีก็มากำหนดกัน เงินก็มาแบบประกันสังคมหลักๆมาจากนายจ้าง เราคืนได้สมมติ หลักประกันหาก 10 ปีไม่มีการปลดออกเลิกจ้าง ก็คืนเงินไปพร้อมดอกเบี้ย เพราะกองทุนนี้ เมื่อมารวมไว้ก็สามารถหาดอกหาผลได้ แล้วก็เริ่มเก็บใหม่เพื่อเป็นหลักประกันในอนาคตให้กับลูกจ้าง เงินนี้หากนายจ้างประพฤติดันดีไม่เคยกลั่นแกล้งลูกจ้าง ก็จะคืนให้พร้อมดอกพร้อมผล หรือความเป็นไปได้หากเงินกองทุนนี้มีเงินมากนายจ้างก็อาจมากู้ได้ มีดอกมีผลเป็นต้น ซึ่งมีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการซึ่งเชื่อว่าทำได้ และกระทรวงแรงงานก็บริหารง่าย และเงินกองทุนนี้ไม่ได้อยู่ในกระเป๋าใครถือเป็นกองทุน เว้นแต่บริษัทนั้นบริหารแบบไม่ชอบเราก็รีบเงินตรงนี้ เพื่อมาจ่ายให้ลูกจ้างก่อน อย่างค่าชดเชยหากนายจ้างยังมี

ทรัพย์สินเราก็ขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาใส่ในกองทุน ก็คล้ายกับกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง แต่จะเป็นกองทุนที่ใหญ่กว่า และมีความสำคัญมากกว่า

นายมานิตย์ พรหมการีย์กุล ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานยานยนต์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า กองทุนประกันความเสี่ยงที่ภาคีสังคมแรงงานสู้ภัยโควิด-19 เสนอไว้ในการเยียวยาดูแลผู้ใช้แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติต่างๆอย่าลืมว่าปัจจุบันนี้ แม้แต่อดีตที่ผ่านมาการเลิกจ้าง การบังคับให้ออก บางครั้งนายจ้างมาลงทุนหัวกระเป๋าใบเดียวมาแล้วหัวกำไรกลับประเทศไป เป็นร้อย เป็นพันกว่าคนไม่ได้รับค่าจ้าง และเงินค่าชดเชย ตามพ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน 2541 เลยต้องมีกองทุนนี้ เพื่อนำมาเพื่อใช้ในการเยียวยาดูแล การที่จะนำคนที่ลำบากอยู่แล้ว ไปฟ้องร้องเข้าขบวนกฤษฎีการนั้นก็เป็นไปตามระบบอยู่แล้ว แต่กว่าจะถึงขั้นตอนการจ่ายเงินใช้ระยะเวลายาวนาน ต้องทำให้ศาลแรงงานรวดเร็วและเป็นธรรมอย่างแท้จริง และระบบของศาล

ยังให้นายจ้างอุทธรณ์ได้จนถึงชั้นฎีกาอีกซึ่งทำให้ใช้ระยะเวลานาน

หากมีกองทุนประกันความเสี่ยงก็สามารถที่จะเบิกจ่ายให้ลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบได้เลย เงินนั้นสามารถนำมาบริหารจัดการได้ ทั้งจากกระทรวงแรงงาน ซึ่งมีเงินอยู่หลายก้อนในช่วงนี้อาจนำเงินเข้ามาเป็นก้อนแรกเพื่อกองทุน ส่วนของนายจ้าง ลูกจ้างก็ต้องช่วยกันออกหรือไม่เหมือนกับประกันสังคม 3 ฝ่าย เงินตัวนี้การบริหารจัดการที่เป็นอิสระ เป็นกลางไม่ยากให้เป็นเหมือนหลายกองที่บริหารแบบราชการทำให้ล่าช้า ส่วนมากการใช้จ่ายหรือการเยียวยาต้องผ่านฝ่ายการเมือง แม้แต่ประกันสังคมเอง กฎกระทรวง จากกรมที่มีคำสั่งมาวันที่ 24 มีนาคม แล้วให้บอร์ดประกันสังคมมาวินิจฉัยและออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อช่วยเหลือคนงาน โดยบรรจุเหตุสุวิสัยเข้าไป ด้วยทำให้วุ่นวายกันถึงตอนนี้ การที่จะเสนอให้ตั้งกองทุนประกันความเสี่ยง เชื่อว่าผู้นำแรงงานทุกคนเห็นด้วย อย่าลืมว่า คนงานมีทั้งจ้างแบบรายวัน แบบชั่วคราวตลอดกาล มีค่าจ้างที่เกินค่าแรงขั้นต่ำไม่เท่าไร บางอาชีพอย่างก่อสร้าง สิ่งทอนี้เป็นลูกจ้างที่มีค่าจ้างไม่ถึงหมื่นบาท ด้วยอาชีพเหล่านี้ไม่มีโครงสร้างเงินเดือน ที่จะให้เขามีความมั่นคงทางรายได้ในครอบครัวได้ และกลุ่มนี้เวลาถูกเลิกจ้างนายจ้างก็ไม่จ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน หากมีกองทุนประกันความเสี่ยงก็

นำมาจ่ายให้คนงานได้ก่อน แล้วจะไปฟ้องไล่บี้กับนายจ้างก็ว่ากันไปตามกฎหมายแรงงาน

ปัญหาโควิด-19 ที่รัฐบาลดำเนินการเยียวยาเฉพาะหน้า 3 เดือน แต่เท่าที่ติดตามการวิเคราะห์ของนักวิชาการ ทั้งหมอ และรัฐบาล ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โควิดจะยังอยู่กับเรามาก 2-3 ปี เศรษฐกิจจะฟื้นตัวอีก 5 ปี แล้วคนไทยจะอยู่อย่างไร ด้วยได้รับผลกระทบแบบถาวรหน้าไม่ว่า เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ รัฐบาลควรดูแลคนทั้งประเทศตั้งแต่เด็กถึงผู้สูงอายุ ส่วนเงิน 5 พันบาทในอนาคตจะพอหรือไม่พอ ก็ค่อยมาดูกัน แต่ทุกคนควรได้รับการเยียวยา เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น อย่างที่เห็นกระทรวงการคลังมีคนไปทุกวันวันละจำนวนมาก เพื่อให้ทั่วถึงรัฐบาลควรให้กับทุกคนในการเยียวยา ระยะสั้น ส่วนระยะยาว รัฐบาล หรือว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้ไปเรียนรู้ในต่างประเทศมาว่า ไม่ได้นำประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาประเทศไทยเลย “ระยะยาวต้องมีรัฐสวัสดิการถ้วนหน้าตั้งแต่เกิดจนถึงเชิงตะกอน” อย่างประเทศฟินแลนด์ที่มีการให้การศึกษาตั้งแต่เด็กจนจบปริญญาตรี หากไม่มีงานทำต้องเรียนทั้งวิชาการ หรือวิชาชีพ และออกไปต้องมีงานทำ หากไม่มีงานทำรัฐบาลต้องดูแล ซึ่งงบประมาณในประเทศไทยมีจำนวนมาก งบประมาณในส่วนที่ไม่จำเป็นให้ตัดออกเพื่อการจรรวสวัสดิการให้กับชาวไร่ ชาวนา ลูกหลานที่ไร้ฝีมือ

รายได้เขาไม่มีพอที่จะส่งลูกหลานให้เรียนจบปริญญาตรีได้ เพราะรายได้เขาแค่ประทังชีวิต ก็ต้องทำงานล่วงเวลาถึงจะมีพอกิน การที่จะให้ลูกได้มีการศึกษาจบปริญญาตรีนั้นยากมาก หน้าที่รัฐบาลที่จะให้ลูกได้รับการดูแลจนจบปริญญาตรีและให้มีงานทำ ตอนนี้มีปัญหาโควิด-19 ต้องใช้ให้เป็นโอกาสเพื่อคนไทยทุกคนที่จะจบการศึกษาอีกราว 3 แสนคน ออกมาไม่มีงานทำ เรื่องประกันสังคม ระบบราชการ อาจล่าช้า อยากให้เป็นองค์กรอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัว เพื่อที่จะได้มองถึงสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนได้เต็มที่ หลังวิกฤติโควิด-19 ถือเป็นโอกาสจัดระบบสวัสดิการใหม่ให้มีรัฐสวัสดิการสำหรับประชาชน และปฏิรูประบบประกันสังคมให้เป็นองค์กรอิสระ

นางสาวธนพร วิจันทร์ ประธานกลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี กล่าวเสริมว่า กองทุนประกันความเสี่ยง เงินที่ส่งเข้ากองทุนควรมาจากนายจ้างฝ่ายเดียว ด้วยลูกจ้างทำงานให้กับนายจ้างรัฐเองก็ส่งเสริมให้นายจ้างพอสมควร โดยเฉพาะทุนขนาดใหญ่มีทั้ง BOI ที่ให้สิทธิพิเศษพอสมควร เรื่องภาษีอีก และยังมีอีกหลายกรณี ซึ่งเงินเข้ากองทุนอาจเก็บจากกำไรที่นายจ้างได้ ก็เปอร์เซ็นต์ก็ว่ากันไปตามที่กำหนด เพื่อส่งเงินเข้ากองทุนนี้ เมื่อมีเหตุการณ์แบบนี้ก็นำเงินเข้าไปจ่าย และกองทุนนี้เป็นกองทุนรวมที่จะมาจ่าย

ให้กับลูกจ้างหากได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงต่างๆ

ตอนนี้อาจต้องมาดูเรื่องการมีกินของประชาชน และการมีงานทำของแรงงาน หากคนตกงานมากขึ้น และไม่มีการสร้างงานรัฐบาลมีนโยบายอย่างไร หากปล่อยให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างเดียวคงไปไม่รอด เพราะเราเห็นแนวทางการแก้ไขปัญหาหลายครั้งแต่ ไม่สามารถตอบโจทย์ให้คนมีงานทำได้จริง วันนี้นักศึกษาที่จะจบออกมา เขาต้องมีการทำ ซึ่งไม่ใช่เรียนจบมาไม่มีงานทำ รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาอย่างไร คนที่จบมาจะมีงานทำ หรือปรับการศึกษาอย่างไรให้คนจบมาทำงาน สุดท้ายเรื่องรัฐสวัสดิการในฐานะประชาชน รัฐบาลต้องมองและเริ่มที่จะมีการจัดให้มีระบบรัฐสวัสดิการแบบถ้วนหน้าให้กับคนในสังคมไทย ซึ่งมีการวิจัยหลายงานที่บอกว่าสามารถทำได้และมีงบประมาณที่สามารถจัดสรรมาใช้ได้ การเปิดเทอมที่จะมาถึงของนักเรียนนักศึกษาแม้ว่ารัฐบาลจะขยับการเปิดออกไปเดือนกรกฎาคม ภายใต้อุปกรณ์แม่ไม่มีงาน มีเงิน รัฐบาลจะดูแลเรื่องค่าเทอมที่ต้องจ่ายหรือไม่ อย่างไม่ต้องจ่ายค่าเทอม ต้องมีการอุดหนุนบ้างเพื่อเป็นการช่วยเหลือไม่ให้เกิดผลกระทบ

นายชิน โชติ แสงสังข์ ประธานสภาองค์กรลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ในช่วง

วิกฤตการณ์โควิด-19 ทำให้ขบวนการแรงงานไม่

สามารถที่จะออกไปเดินขบวนได้จากเดิมมีการเฉลิมฉลองกันทุกๆปี เพื่อยืนยันหนังสือข้อเรียกร้อง แต่ปีนี้เป็นประวัติศาสตร์ ที่โรคระบาดไม่สามารถทำให้เราได้ออกไปจับเคลื่อนได้ ปีนั้นนอกจากไม่ได้ยื่นข้อเรียกร้อง แต่กระทรวงแรงงานให้ของขวัญขึ้นโบว์ดำแก่ผู้ใช้แรงงานด้วยประกาศกฎกระทรวงเมื่อวันที่ 17

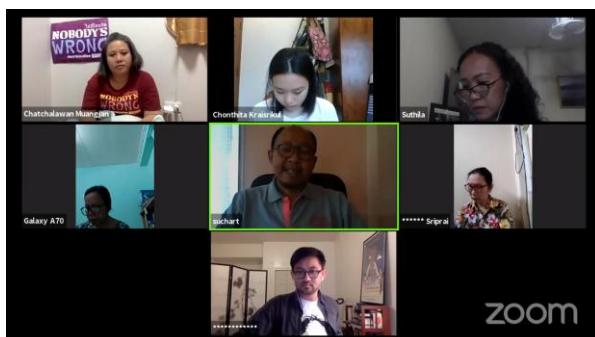
เมษายน 2563 ซึ่งรู้สึกอัดอั้นกับประกาศดังกล่าว ที่กระทรวงแรงงานบอกว่า เป็นของขวัญเป็นสิ่งให้กับผู้ใช้แรงงาน แต่ตนมองว่า ประกาศฉบับนี้ไม่เกิดประโยชน์อะไรกับแรงงานแม้แต่คนเดียวยังเป็นการกระตือรือร้นใส่แรงงานอีกด้วย เนื่องจากปกติเหตุเกิดสุดวิสัยอย่างไร น้ำท่วม ไฟไหม้ เราขอรับได้เป็นเหตุสุดวิสัย เมื่อเป็นเหตุสุดวิสัยนายจ้างสามารถหยุดกิจการชั่วคราว ให้ไปปรับประกันว่างงาน แต่เรื่องโควิด-19 รัฐบาลประกาศให้เป็นเหตุสุดวิสัย จากเดิมเหตุสุดวิสัยนายจ้างจะจ่าย75% ของค่าจ้าง โดยปกติลูกจ้างรับร้อยเปอร์เซ็นต์ยังไม่พอกิน ชีวิตของลูกจ้างอยู่ได้ด้วยค่าล่วงเวลา(OT) การได้ค่าจ้าง 75% ก็แค่แต่ตอนนี้ นายจ้างโยนภาระไปให้กับประกันสังคมจ่ายแทน 62% ส่วนนายจ้างที่จ่าย75 % รัฐบาลต้องการมาตรการเยียวยาเขา ในวันแรงงานปีนี้ขอให้นายกรัฐมนตรี ให้ดูแลผู้ประกอบการให้อยู่ได้ ให้ดูแลลูกจ้างให้อยู่ได้ประกาศกระทรวงแรงงาน ไม่เกิดประโยชน์กับผู้ใช้แรงงานเลย

รายงานพิเศษ 2

เสวนาวิพากษ์มาตรการรัฐช่วย แรงงานต้องช่วยเหลือกันเอง

วาสนา ลำดี voicelabour

สถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม (JELI) จัดเสวนาออนไลน์ เรื่อง Covid-19 กับความ
สมานฉันท์ของคนงาน : เมื่อมาตรการรัฐช่วย เราจะ
ช่วยเหลือกัน (เอง) อย่างไร วันที่ 30 เมษายน 2563
เวลา 10.00-12.00 น. ดำเนินรายการโดย เกรียงศักดิ์
ธีระโกวิทขจร และสุริยา ลีนคำ สถาบันแรงงานและ
เศรษฐกิจที่เป็นธรรม (JELI)

สถาบัน (กรร.) ประเมินว่าน่าจะมีแรงงานตกงานมาก
ถึง 7.13 ล้านคน (18.5%) จากแรงงานในระบบ
ประกันสังคมทั้งหมด 38 ล้านคน ยังไม่นับแรงงาน
นอกระบบ มาตรการต่างๆ ของรัฐที่ออกมา เช่น
โครงการ ‘เราไม่ทิ้งกัน’ ซึ่งเป็นความช่วยเหลือหลัก
จากฟากฝั่งรัฐบาลก็เปรียบเหมือนตะแกรงตาห่างที่
กรองเอาผู้เดือดร้อนจำนวนมากหลุดออกไปจากชี
ตะแกรง บทบาทของสำนักงานประกันสังคมในการ
ช่วยเหลือผู้ประกันตนก็ยังไม่ชัดเจน ส่วนมาตรการ
ช่วยเหลือจากผู้ประกอบการเอกชนก็ยังมีลักษณะ
ตามแต่นายจ้างคนใดจะสมัครใจให้ ช้ำยังพบกรณี
นายจ้างหลายรายฉวยโอกาสจากโรคระบาดประกาศ
หยุดงานและเลิกจ้างพนักงานอีกหลายร้อยชีวิต

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติด
เชื้อ Covid-19 คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3

ไม่ว่าจะเป็นแรงงานในระบบ แรงงานนอก ระบบ แรงงานข้ามชาติ หรือแรงงานภาคบริการที่เข้าไม่ถึงการเยียวยาของรัฐ เหล่านี้เป็นกลุ่มแรงงานที่มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจค่อนข้างน้อย เมื่อมีวิกฤตโควิด-19 แรงงานเหล่านี้ต้องเลือกระหว่างการสูญเสียรายได้แต่ตัวเองปลอดภัย หรือเสี่ยงที่จะออกไปทำงานเพราะไม่มีรายได้และเงินเก็บ เรายังมองเห็นปัญหาที่สำคัญว่าแรงงานเหล่านี้ขาดความมั่นคงทางอาชีพและไม่มีตาข่ายทางสังคม (safety net) รองรับในยามวิกฤต ทั้งที่แรงงานเหล่านี้เป็นผู้ที่มีส่วนอย่างมากในการสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ในภาพรวมแรงงานเหล่านี้ไม่เคยได้รับการแบ่งปันปันส่วนผลประโยชน์จากเศรษฐกิจที่ตัวเองร่วมสร้าง เพราะโครงสร้างของเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม ชำนาญรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของตัวแรงงานอย่างเต็มที่

สถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรมจึงได้ชักชวนเครือข่ายองค์กรด้านแรงงานและผู้ประกอบการท้องถิ่นมาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาและทางออกของปัญหาในเสวนาออนไลน์เรื่อง ‘Covid-19 กับความสมานฉันท์ของคนงาน: เมื่อมาตรการรัฐช่วย เราจะช่วยเหลือกัน (เอง) อย่างไร’ โดยในระยะสั้น หลายกลุ่มก็ได้สะท้อนข้อเรียกร้องพื้นฐานที่ต้องการให้รัฐและผู้ประกอบการร่วมเข้ามา

แก้ไข เช่น การพักชำระหนี้ค่าน้ำ-ไฟ การเพิ่มมาตรการเยียวยาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มและพื้นที่ต่างๆ ส่วนในระยะยาว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียกร้องให้รัฐพัฒนาระบบประกันสังคมที่รอบด้าน ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นรัฐสวัสดิการ ไปจนถึงส่งเสริมเสรีภาพทางการเมือง ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้คนงานสามารถใช้สิทธิที่พึงมีในการเจรจาต่อรองกับนายจ้าง

นอกจากนี้ การช่วยเหลือกันเองก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยผ่านกลไกที่สำคัญอย่าง ‘การรวมกลุ่ม’ ซึ่งไม่ได้เป็นกลไกที่เพิ่มอำนาจของคนงานในสถานประกอบการเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกที่ช่วยคุ้มครองทางสังคม ความเป็นอยู่ และเปิดโอกาสให้แรงงานมีโอกาสพัฒนาศักยภาพและเติบโตในด้านอาชีพต่อไปด้วย

สถานการณ์ปัญหาในแต่ละพื้นที่

‘เมื่อถูกหยุดงานก็ขาดรายได้ รัฐไม่เหลียวแล พนักงานบริการ’

นางสาวชลลวณีย์ เมืองจันทร์ มูลนิธิ Empower ทำงานเกี่ยวกับประเด็นพนักงานบริการหญิงที่ในสถานบันเทิง ซึ่งถูกปิดชั่วคราวตามคำสั่งรัฐโดยรวมตั้งแต่มีข่าวการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ลูกค้าก็เริ่มลดลง เศรษฐกิจเริ่มแย่ เมื่อมีคำสั่งรัฐให้ปิดสถานบริการก็ทำให้พนักงานส่วนมากขาดรายได้ จะมีรับงานอิสระบ้างในกรณีที่มิถูกค่าประจำหรือเพื่อนมาหาในพื้นที่เชียงใหม่

ปัญหาที่พบคือ พนักงานบริการไม่มีรายได้มานานกว่า 1 เดือนครึ่งแล้ว ปัญหาที่ตามมาคือไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายแต่ละเดือน เช่น ค่าเช่าห้องพัก (แม้จะมีบางหอพักลดราคาให้บ้าง) ค่าน้ำหรือค่าไฟฟ้าที่รัฐบาลบอกว่าจะลดให้ แต่เอาเข้าจริงแล้วค่าน้ำ-ไฟในช่วงที่ต้องกักตัวอยู่บ้านกลับเพิ่มขึ้นมาทวีคูณ

ปัญหาต่อมาคือ พนักงานหญิงในสถานบันเทิงเข้าไม่ถึงการเยียวยาของรัฐบาล “โครงการเราไม่ทิ้งกัน” มีพนักงานฯ ที่เข้าถึงระบบเพียง 60% จากการสำรวจพบว่าในบรรดาผู้มีสิทธิรับการเยียวยาตามโครงการรัฐดังกล่าวประมาณจำนวน 100 กว่าคนได้รับสิทธิเพียง 5 คนเท่านั้น ปัจจุบันนี้พนักงานบริการอยู่ในภาวะเครียดและกดดันที่รัฐบาลไม่มีการประกาศวันสิ้นสุดคำสั่งปิดสถานบันเทิงให้ชัดเจน ที่สำคัญคือแม้รัฐจะแสดงท่าทียอมรับพนักงานบริการ

ด้วยการกำหนดอาชีพ ‘พนักงานบริการในสถานบันเทิง’ ไว้เป็นตัวเลือกหนึ่งในอาชีพในระบบลงทะเบียนรับการเยียวยา แต่รัฐยังแบ่งกลุ่มธุรกิจบริการออกเป็นประเภทตามสีต่างๆ ได้แก่ สีเขียว สีขาว สีแดง ซึ่งไม่เป็นผลดีกับพนักงานบริการเลย รังแต่จะสร้างความตระหนกและตีตราพนักงานบริการ

‘นายจ้างฉวยช่องว่างทางกฎหมายซ้ำเติมแรงงานข้ามชาติ’

นายสุชาติ ตระกูลหุทิพย์ มูลนิธิ MAP Foundation ทำงานร่วมกับแรงงานข้ามชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ โดยระหว่างช่วงการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ได้รวบรวมข้อมูลผลกระทบของโรคที่มีต่อคนงานข้ามชาติ พบว่าเมื่อรัฐมีคำสั่งปิดกิจการบางประเภทก็ทำให้คนงานข้ามชาติตกงานทันที โดยเฉพาะคนที่ทำงานร้านอาหารหรือคนทำงานในโรงแรมและกิจการต่อเนื่อง เช่น พนักงานซักรีดและทำความสะอาด นอกจากนี้คนงานยังใช้ชีวิตอย่างยากลำบากจากผลกระทบที่ขยายวงกว้างออกไป และยังไม่แน่ชัดว่าเมื่อรัฐยอมมีคำสั่งเปิดกิจการ

เหมือนเดิมแล้วคนงานเหล่านี้จะยังสามารถกลับมาทำงานในสถานประกอบการเดิมได้หรือไม่

ผลกระทบส่วนที่สอง คือ แรงงานข้ามชาติบางส่วนที่ยังมีงานทำก็มีรายได้ลดลง เนื่องจากนายจ้างใช้มาตรา 75 ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานสั่งปิดงานบางส่วนชั่วคราว และจ่ายค่าจ้างเพียง 75% ของค่าจ้างเดิม ประกอบกับมีการประกาศเคอร์ฟิวจำกัดเวลาออกจากเคสสถาน ก็ทำให้คนงานไม่สามารถทำงานล่วงเวลาซึ่งเป็นที่มาหลักของรายรับได้

ผลกระทบส่วนที่สาม คือ นายจ้างบางแห่งให้คนงานหยุดงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างด้วยหลักการ ‘no work, no pay’ (ไม่ทำงานก็ไม่ได้เงิน) หรือลดเวลาการทำงานเหลือสัปดาห์ละ 2-3 วัน นายจ้างบางแห่งอาจเปลี่ยนวิธีการทำงาน เช่น ให้คนงานเอาวัตถุดิบไปทำงานที่บ้านโดยคิดค่าจ้างเป็นรายชิ้น ทำให้ค่าจ้างลดลง ทั้งนี้ในสถานะปกติ คนงานข้ามชาติในพื้นที่แม่สอดก็ไม่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายแรงงานอยู่แล้ว เมื่อถูกปรับการทำงานเป็นรายชิ้นก็ยิ่งได้ค่าจ้างลดลง บางคนเหลือเพียงวันละไม่กี่สิบบาทจากเดิมที่ทำได้ 100-200 บาทต่อวัน

ผลกระทบประเด็นที่สี่ คือ ในบางกิจการอาจไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการระบาด แต่ นายจ้างอ้างภาวะ Covid-19 เลิกจ้างคนงานทันทีโดย

ไม่จ่ายค่าชดเชย แต่อ้างว่าเป็นการเลิกจ้างที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรมแล้ว เพราะพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดมีการจ้างงานแรงงานชายแดนตามมาตรา 64 พ.ร.ก.การบริการจัดการการทำงานของคนต่างด้าว อนุญาตให้แรงงานพม่าเข้ามาทำงานระยะสั้นๆ 3 เดือน โดยจะพบว่าที่ผ่านมานายจ้างอ้างการมีใบอนุญาตทำงานระยะสั้นเป็นเหตุผลในการเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรมอยู่บ่อยครั้ง

‘หลายอุตสาหกรรมอาจปลดคนงานออกในไม่ช้า’

นางสาวศรีไพร นนทรีย์ กลุ่มสหภาพแรงงานย่านรังสิตและใกล้เคียง กลุ่มสหภาพฯ ทำงานร่วมกับสมาชิกจากหลากหลายอุตสาหกรรม เช่น สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ อาหาร เครื่องสำอาง อุปกรณ์การแพทย์ อุปกรณ์ความปลอดภัย เซรามิก ฯลฯ พบว่าสหภาพแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์รวมตัวกันยื่นข้อเรียกร้อง

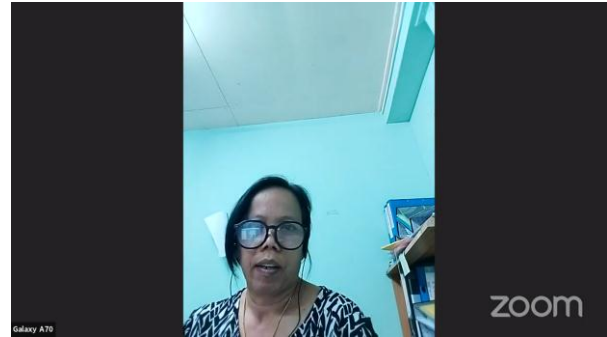
แก่นายจ้าง แต่นายจ้างกลับแสดงอาการไม่พอใจอย่างรุนแรง ทั้งที่โรงงานยังสามารถผลิตอุปกรณ์จำหน่ายได้ตามปกติ ชัยยังมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นจากการระบาดของโรค Covid-19

สิ่งที่กลุ่มสหภาพฯ กังวลที่สุดคือ มีแนวโน้มว่านายจ้างหลายแห่งเริ่มเจรจากับสหภาพฯ ขอจ่ายค่าจ้างเพียง 62% จากเหตุสุดวิสัย Covid-19 ทั้งที่ปกติเงินที่ลูกจ้างได้รับก็ไม่พอยังชีพอยู่แล้ว รายได้ส่วนหนึ่งที่เคยได้จากการทำงานล่วงเวลาก็ลดลง ส่วนภาระค่าใช้จ่ายยังคงเดิม เช่น ค่าอาหาร ค่าผ่อนชำระหนี้สิน ค่าเทอมบุตรหลาน

การระบาดของ Covid-19 ประกอบกับสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำก่อนหน้านี้ทำให้แรงงานหลายคนถูกเลิกจ้าง เช่น แรงงานจ้างเหมา (subcontract) หรือแรงงานข้ามชาติ หลายสถานประกอบการก็เริ่มแสดงท่าทีว่าอาจมีการปลดคนงานบางส่วนออกในอนาคต โดยมาปรึกษากับสหภาพฯ ว่าควรปลดคนกลุ่มใดออกก่อน แต่สหภาพฯ ก็ปฏิเสธที่จะให้ความคิดเห็นเนื่องจากผิดหลักการ

นโยบายรัฐที่ประกาศออกมาอย่างคลุมเครือก็เป็นอีกปัญหา พบว่า บางโรงงานยังคงให้คนงานเข้างานกะดึก ทำให้คนงานที่เลิกงานแล้วไม่สามารถกลับบ้านได้จนกว่า 04:00 น. ตามประกาศเคอร์ฟิว

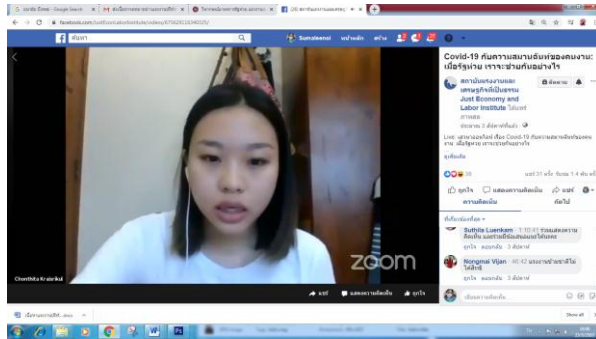
‘ไม่มีเงินซื้อข้าว ใครเขาจะมาซื้อผ้า’

นางกชพร กลั๊กทองคำ โรงงานสมานฉันท โรงงานสมานฉันท หรือ Dignity Returns เป็นกลุ่มอดีตคนงานจากบริษัทเบดแอนด์บารท์ที่ถูกนายจ้างเลิกจ้างและไม่จ่ายค่าชดเชยเมื่อปี 2554 จนได้ไปเรียกร้องขอความเป็นธรรมที่กระทรวงแรงงานจนสำเร็จ จากนั้นได้รวมกลุ่มกันตั้งโรงงานเย็บผ้าขนาดเล็กเป็นของตัวเอง บริหารกันเองโดยไม่มีนายจ้าง

ก่อนหน้านี้อุตสาหกรรมตัดเย็บและสิ่งทอมีแนวโน้มไม่ดีขึ้นอยู่แล้ว เมื่อมีการระบาดของ Covid-19 ก็ทำให้หลายโรงงานปิดตัวลง ส่วนโรงงานสมานฉันทไม่สามารถผลิตงานต่อได้เนื่องจากในตอนนี้สายพานวัตถุดิบหยุดชะงัก ชัยยังไม่มีคำสั่งซื้อเข้ามาใหม่ ทำให้ต้นเดือนเมษายนมีรายได้ลดลงถึง 80% ปัจจุบันไม่มีรายได้เลย แต่ยังต้องจ่ายค่าน้ำ-ไฟตามปกติ

‘แรงงานบนแพลตฟอร์มทำงานบนความเสี่ยง แต่ไม่ทำก็ไม่ได้เงิน’

นางสาวชนธิดา ไกรศรีกุล สถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ในสภาวะปกติ แรงงานบนแพลตฟอร์ม เช่น ไรเดอร์ส่งอาหาร หรือแม่บ้านที่ทำงานผ่านแอปพลิเคชัน ก็ทำงานโดยไม่มีหลักประกันอาชีพอยู่แล้ว เนื่องจากไม่ได้รับสถานะเป็นพนักงานประจำของบริษัทแพลตฟอร์มนั้นๆ ความอิสระในอาชีพจึงแลกมาด้วยการไม่มีสวัสดิการหรือการประกันรายได้รองรับ เพราะได้เงินเป็นรายชิ้นไปหากวันใดไม่ทำก็ไม่ได้เงิน

ในสภาวะ Covid-19 แรงงานบนแพลตฟอร์มที่ไม่สามารถใช้สิทธิลาโดยได้รับค่าจ้างจึงเสมือนถูกบังคับให้เลือกระหว่างการเสี่ยงติดเชื้อออกไปทำงานเพื่อปากท้องกับการหยุดอยู่บ้านให้ตนเองปลอดภัยแต่ขาดรายได้ แรงงานบางกลุ่มมีงานเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เช่น ไรเดอร์ส่งอาหาร ในขณะที่อีกกลุ่ม เช่น แม่บ้านทำความสะอาด มีงานน้อยลงหรือไม่มีงานเลย มีทั้งที่บริษัทแพลตฟอร์มอาจเสนออุปกรณ์ป้องกันโรคให้เล็กน้อยในระหว่างทำงาน เช่น เจลแอลกอฮอล์หรือน้ำยากอนามัย หรือแรงงานต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเอง

ช่วงที่ 1 โรคระบาด-รัฐ-ทุน: หน้าที่ของรัฐและแนวปฏิบัติของนายจ้าง

‘หน่วยงานรัฐที่อาศัยเม็ดเงินจากสถาบันเชิงต้องรับช่วยเหลือพนักงานบริการ’

นางสาวชัชลาวัณย์ เมืองจันทร์ มูลนิธิ Empower สมัยที่ยังไม่มีการระบาดของ Covid-19 หน่วยงานรัฐหลายแห่งพยายามเข้ามาควบคุมพนักงานบริการ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่อาศัยเม็ดเงินจากธุรกิจสถานบันเทิง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยว กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงเสนอให้หน่วยงานรัฐดังกล่าวเข้ามาดูแลพนักงานในยามเดือดร้อนบ้าง ต้องการให้รัฐทำงานเชิงรุก เช่น ดำรวจรายชื่อพนักงานที่ตกหล่นหรือถูกระบบคัดกรองของโครงการเราไม่ทิ้งกันคัดทิ้งไป และให้พนักงานที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือลงชื่อเพื่อรับสิทธิอย่างเร่งด่วน

นอกจากนี้เสนอว่า ด้วยความที่พนักงานบริการในสถานบันเทิงเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ถูกสั่งปิดกิจการ และคาดว่าจะเป็กลุ่มท้ายๆ ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดบริการตามเดิม จึงเสนอให้กลุ่มกระทรวงข้างต้นตั้งกองทุนช่วยเหลือพนักงานบริการระยะสั้น 3-6 เดือน เพื่อให้พนักงานนำไปตั้งธุรกิจเล็กๆ หรือฝึกอาชีพใหม่

**‘อย่าปล่อยให้แรงงานข้ามชาติกลายเป็นผู้ตก
สำรวจในรายชื่อผู้รอรับการเยียวยา’**

นายสุชาติ ตระกูลหุทิพย์ มูลนิธิ MAP Foundation ที่ผ่านมานโยบายรัฐและมาตรการเยียวยาต่างๆ มุ่งเน้นไปที่คนไทย ในขณะที่คนงานชาติพันธุ์หรือข้ามชาติเป็นผู้ตกสำรวจ ทั้งที่เป็นคนสร้างงาน-สร้างคุณค่าให้ประเทศไทยได้ไม่แพ้แรงงานไทย

แรงงานข้ามชาติบางส่วนที่ เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 อาจมีสิทธิได้รับเงินเยียวยากรณีว่างงานจากประกันสังคม แต่ก็ติดอุปสรรคที่การขึ้นทะเบียนขอใช้สิทธิต้องทำเป็นภาษาไทย หรือเมื่อไปยื่นเอกสารก็ไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดรับเรื่อง มูลนิธิ MAP จึงประสานกับสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในพื้นที่แม่สอดเพื่อช่วยเหลือแรงงานที่ทำงานแล้วไม่ได้รับค่าจ้างหรือถูกเลิกจ้าง ก็ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ดี แต่ยังมีอุปสรรคเรื่องภาษาของแบบฟอร์มอยู่ จึงเสนอให้รัฐสื่อสารกับลูกจ้างด้วยภาษาของลูกจ้าง เช่น ภาษาพม่า ภาษาไทใหญ่

**‘ข้อเรียกร้อง 5 ประการจากกลุ่มสหภาพฯ
ถึงรัฐบาล’**

นางสาวศรีไพร นนทรีย์ กลุ่มสหภาพแรงงานย่านรังสิตและใกล้เคียง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ทางกลุ่มสหภาพฯ เข้าพบกับ

หัวหน้าสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดปทุมธานี เพื่อพูดคุยถึงมาตรการรับมือและการคุ้มครองสิทธิแรงงาน พบว่ากระทรวงแรงงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีการวางมาตรการใดไว้เลย เน้นเพียงให้คนงานอย่าตระหนก ให้ดูแลตัวเอง และช่วยเหลือกันเองเท่านั้น ส่วนมาตรการที่รัฐวางไว้ให้นายจ้างต้องดูแลแรงงานก็ไม่แน่ชัด เพียงแต่ให้แต่ละสถานประกอบการดูแลแรงงานในสังกัดตัวเอง

กลุ่มสหภาพฯ จึงได้ออกแถลงการณ์ ร่วมกับ 11 องค์กรด้านแรงงาน เพื่อเสนอให้รัฐบาลปรับมาตรการเยียวยาแรงงานจากสถานการณ์วิกฤต Covid-19 จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ขยายการช่วยเหลือเยียวยาจากเดิมให้ครอบคลุมแรงงานทุกภาคส่วน ทั้งแรงงานนอกระบบประกันสังคม แรงงานภาคเกษตรกร ซึ่งเป็นงานที่จ้างตัวเอง (จำนวน 20 ล้านคน x 15,000 บาท/คน รวมงบประมาณ 3 แสนล้านบาท) และแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีประกันสังคม

ข้อ 2 หยุดพักการชำระหนี้ เช่น บ้าน รถ โดยคงจ่ายทั้งต้นทั้งดอกอัตโนมัติ เป็นระยะเวลา 6 เดือน

ข้อ 3 ลดค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่ารถเมล์ 50% เป็นเวลา 6 เดือน

ข้อ 4 สำหรับผู้ประกันตน ม.33 กรณีที่นายจ้างสั่งหยุดงานชั่วคราวโดยมิใช่เหตุสุดวิสัย แต่เป็นเหตุอื่น ตามมาตรา 75 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ซึ่งนายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง 75% ของค่าจ้างนั้น ให้รัฐจ่ายเงินส่วนต่างให้แก่ลูกจ้างอีก 25%

ข้อ 5 ยกเลิกกฎกระทรวงการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ พ.ศ.2563 หากนายจ้างสั่งให้ลูกจ้างหยุดงาน หรือถูกทางราชการสั่งปิดด้วยเหตุแห่งโรคระบาด ให้นายจ้างและรัฐร่วมจ่ายเงินแก่ลูกจ้างครบ 100%

‘รัฐต้องกระจายงานให้แรงงานนอกระบบด้วยค่าตอบแทนที่เป็นธรรม’

นางกชพร กลักทองคำ โรงงานสมานฉันท์ มาตรการของรัฐที่บีบให้คนอยู่ในบ้าน แลกกับเงินเยียวยาในโครงการเราไม่ทิ้งกันเป็นการจัดการโรคที่ล้มเหลว ระบบคัดกรองที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้คนไม่มีกินหรือเดือดร้อนจนอยู่ในภาวะบีบคั้น ต้องออกมาเรียกร้องด้วยวิธีรุนแรง เช่น การฆ่าตัวตายประท้วง รัฐจึงจะเข้ามาดูแล ส่วนมาตรการที่ประกันสังคมออกมามาดการจ่ายเบี้ยประกันสังคมก็

ไม่มีผล เพราะคนไม่มีรายได้แม้แต่จะกินข้าว ไม่รู้จะจ่ายเบี้ยประกันได้อย่างไร

โรงงานสมานฉันท์จึงสนับสนุนข้อเสนอของกลุ่มสหภาพแรงงานย่านรังสิตและใกล้เคียง เพื่อให้รัฐช่วยเหลือแรงงานในระบบให้ดีขึ้น เพื่อให้มีรายได้มาบริโภคสินค้าของโรงงานสมานฉันท์ ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานนอกระบบที่รับงานมาทำที่บ้านอีกทีหนึ่ง โดยเสนอ 4 ข้อ ดังนี้

1. รัฐต้องมีการจ้างงานกลุ่มผู้รับงานมาทำที่บ้านในราคาที่เป็นธรรม เนื่องจากรัฐมีงานอีกมากที่คนงานโดยทั่วไปเข้าไม่ถึง ไม่สามารถประมูลมาทำได้ และที่ผ่านมานางของรัฐคราครา
2. รัฐควรพักการเก็บเงินสมทบประกันสังคมมาตรา 33 ,39 และ 40 โดยให้คงสิทธิต่างๆ ไว้ตามเดิม
3. พักชำระหนี้ 6 เดือน
4. รัฐต้องมีมาตรการช่วยเหลือค่าใช้จ่าย โดยให้งดจ่ายเช่าห้อง ค่าน้ำ ค่าไฟ 6 เดือน

‘โครงสร้างพื้นฐานที่ดีคือประตูอาชีพใหม่’

นายศานนท์ หวังสร้างบุญ กลุ่มสาธารณะ และผู้ประกอบการเดลิเวอรี่อาหาร Locall Locall เป็นเดลิเวอรี่ท้องถิ่นในกรุงเทพเพื่อแก้ปัญหาร้านอาหารขาดรายได้ เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงระบบเดลิเวอรี่เข้าใหญ่ เช่น แกร็บฟู้ด ฟู้ดแพนด้า ที่จะช่วยส่งอาหารให้ในช่วงที่รัฐมีมาตรการปิดเมือง (lockdown) โดยเก็บค่าธรรมเนียมการส่งอาหารน้อยกว่าเดลิเวอรี่เข้าใหญ่ และใช้ระบบสื่อสารกันผ่าน Line แทน

Locall เห็นปัญหาว่าที่ผ่านมารัฐไม่ได้จัดโครงสร้างพื้นฐานที่ดีไว้ให้ประชาชน เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต จึงเสนอให้รัฐต้องจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการวางระบบออนไลน์ให้ทุกคนเข้าถึงได้ เพื่อนำประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างแท้จริง เพื่อไม่ให้เกิดการเข้าไม่ถึงระบบออนไลน์ กลายเป็นการกีดกันร้านอาหาร และมองว่าหากรัฐสามารถสนับสนุนได้ก็จะมีอีกหลายชุมชนที่พร้อมทำระบบเดลิเวอรี่กันเองเหมือนอย่าง Locall ก็จะเป็น

การส่งเสริมธุรกิจ SME และกระจายอาชีพ-รายได้ไปในตัว

ช่วงที่ 2 เมื่อรัฐช่วย เราจะอย่างไร:
จินตนาการระบบเศรษฐกิจสมานฉันท์ที่เป็นธรรม

‘ภาพรวมการหยิบน้ำใจในยุค Covid-19’

นางสาวชนัญดา ไกรศรีกุล สถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ในขณะที่ความช่วยเหลือจากรัฐบาลมาถึงอย่างไม่ทั่วถึง ส่วนนโยบายของเอกชน เช่น นโยบายพักชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ หรือนโยบายช่วยเหลือลูกจ้างของสถานประกอบการต่างๆ ก็มีมาไม่สม่ำเสมอ หรือเป็นการช่วยเหลือที่แรงงานไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ก็มีความพยายามในการ ‘พุงชีวิต’ เพื่อนร่วมสังคม-ชุมชนผุดขึ้นในหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นโครงการช่วยเหลือระยะสั้นผ่านการแจกจ่ายอาหารและเงินสดตามสถานที่ต่างๆ ทั่วประเทศ การเปิดศูนย์รับร้องทุกข์กันเอง หรือการช่วยเหลือกันบนแนวคิดความมั่นคงทางอาหารอย่างโครงการ ‘ข้าวแลกปลา’ ที่ชาวปากเกร็ดและภาคเหนือ นำข้าวและชาวเลรายวันนำปลาแห้งที่ผลิตได้ในชุมชนมาแลกกันรับประทาน ทั้งหมดนี้เป็นความคิดสร้างสรรค์ของประชาชนที่จะต่อชีวิตกันโดยไม่รอความช่วยเหลือจากรัฐ

‘รัฐอาจทิ้งเรา แต่เราไม่ทิ้งกัน พนักงานบริการจะแบ่งปันข้าวของแก่กันฉันมิตร’

นางสาวชลลวณีย์ เมืองจันทร์ มูลนิธิ Empower แม้จะเกิดวิกฤตก็ยังเห็นน้ำใจของพนักงานบริการที่มีการช่วยเหลือกันเองแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เช่น เวลาได้รับเงินสนับสนุน ถุงยังชีพ หรือข้าวสารอาหารแห้ง ผักผลไม้ ฯลฯ ก็จะนำมาแบ่งปันกันให้อยู่รอดไปได้ระยะหนึ่ง รัฐอาจทิ้งเรา แต่เราไม่ทิ้งกัน ต้องช่วยเหลือกันเพื่อเราสามารถทำงานต่อไปได้

ขณะนี้มูลนิธิฯ กำลังออกแบบกิจกรรมสร้างรายได้แก่พนักงานบริการ เช่น รวมกลุ่มกันรับจ้างหิ้วของ (ซื้อและส่งของให้ถึงบ้าน) หรือทำอาหารขายทางออนไลน์ นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกับกลุ่มอื่นๆ เป็นเครือข่ายเพื่อช่วยกันเรียกร้องต่อรัฐ

‘ถึงเวลารับรองอนุสัญญาส่งเสริมการรวมกลุ่มของแรงงานทุกเชื้อชาติ’

นายสุชาติ ตระกูลหุทิพย์ มูลนิธิ MAP Foundation ที่ผ่าน มา มูลนิธิฯ ได้ช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานรัฐให้เข้ามาคุ้มครองสิทธิลูกจ้าง และช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับแรงงานข้ามชาติผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก วิทยุเป็นภาษาแม่ที่แรงงานสามารถเข้าใจได้เอง

เพื่อให้แรงงานสามารถรวมกลุ่มช่วยเหลือกันเองได้ รัฐต้องเปิดกว้างและสนับสนุนให้แรงงานทุกกลุ่มมีสิทธิรวมตัวกัน ถึงเวลาแล้วที่รัฐจะต้องทบทวนเรื่องการรับรองอนุสัญญาต่างๆ เพื่อส่งเสริม

การรวมกลุ่ม เช่น อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87, 98 รวมถึงปรับปรุงกฎหมายให้ทันต่อรูปแบบการทำงานในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้แรงงานข้ามชาติรวมกลุ่มกันต่อรองให้มีสภาพการทำงานที่ดี มีความปลอดภัย มีสวัสดิการที่ดี และสามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงได้รับ

‘ในระยะยาวต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญและเรียกร้องรัฐสวัสดิการ’

นางสาวศรีไพร นนทรีย์ กลุ่มสหภาพแรงงานย่านรังสิตและใกล้เคียง กล่าวว่า กลุ่มสหภาพฯ มีการช่วยเหลือกันแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ในระยะยาวจำเป็นที่แรงงานทุกกลุ่มจะต้องออกมาเรียกร้องต่อรัฐ โดยทุกคนต้องออกมาเปล่งเสียงว่าอยากให้รัฐออกมาแก้ไขหรือผ่อนปรนอะไร เช่น ให้ยกเลิกการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน หรือออกนโยบายที่ชัดเจนมากกว่านี้ นอกจากนี้จะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และขับไล่รัฐบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพเปลี่ยนให้ผู้ที่มีความสามารถเข้ามากำหนดอนาคตของประเทศแทน

แรงงานยังต้องรณรงค์เรื่องสิทธิการรวมกลุ่มเป็นสหภาพผ่านการกดดันให้รัฐบาลรับรองอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87, 98 และเรียกร้องให้เกิดรัฐสวัสดิการ เพื่อให้แรงงานมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีสิทธิมีเสียงในการต่อรองกับนายจ้าง

‘เศรษฐกิจที่เป็นธรรมเกิดจากระบบประชาธิปไตย’

นางกชพร กลั๊กทองคำ กลุ่มโรงงานสมานพันธ์ กล่าวที่ผ่านมา โรงงานฯ ทำงานร่วมกับเครือข่ายแรงงานและภาคประชาสังคมหลายแห่ง ช่วงเกิดวิกฤต Covid-19 ก็ยังดีที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาสนับสนุน นอกจากนี้โรงงานฯ ก็มีการช่วยเหลือกันเองภายในกลุ่ม เช่น ให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์กันเองภายในกลุ่มคนงานรวมถึงพี่น้องแรงงานอื่นๆ ในชุมชน ปัจจุบันโรงงานได้จัดทำอาหารแปรรูป ส่งต่อไปช่วยเหลือพี่น้องแรงงานข้ามชาติที่ จ.สมุทรสาคร และที่หน้าโรงงานก็มีการเลี้ยงอาหารผู้ขาดรายได้ทุกสัปดาห์

โรงงานฯ มองว่าในระยะยาวรัฐควรเข้ามาสนับสนุนองค์กรหรือกลุ่มทุนขนาดเล็ก ในฐานะที่เป็นหน่วยงานสำคัญในการช่วยสร้างงานให้กับชุมชน นอกจากนี้การจะสร้างเศรษฐกิจที่เป็นธรรม

ต้องไม่จำกัดแค่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่ต้องทำให้ประเทศเป็นประชาธิปไตย รวมถึงผลักดันประเด็นรัฐสวัสดิการเพื่อส่งเสริมด้านสวัสดิการความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนไปพร้อมกัน

‘ประชาชนในระบบเศรษฐกิจใหม่ต้องการระบบออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย’

นายศานนท์ หวังสร้างบุญ กลุ่มสาธารณะและผู้ประกอบการเคเอฟซีร้านอาหาร Local กล่าวว่าต้องการให้รัฐเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงอาชีพด้วยการพัฒนาระบบออนไลน์ที่สามารถใช้งานได้ง่าย มีราคาไม่แพง เพื่อก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ ซึ่งประชาชนไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพเดิมๆ โดยรัฐต้องเห็นความสำคัญของผู้ประกอบการรายย่อยมากกว่ากลุ่มทุนใหญ่

รายงานพิเศษ 3

ข้อเรียกร้องวันแรงงานฯ 2563

วาสนา ลำดี voicelabour

สรุปข้อเรียกร้องของขบวนการแรงงานต่อนายกรัฐมนตรีเนื่องในวันแรงงานแห่งชาติ 2563

วันที่ 1 พฤษภาคม 2563 วันแรงงานแห่งชาติ 2563 หรือวันกรรมกรสากล2020

HomeNet Thailand

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ (HomeNet ประเทศไทย) สมาคมแรงงานนอกระบบประเทศไทย และสมาพันธ์แรงงานนอกระบบ ในฐานะที่เป็นองค์กรของแรงงานนอกระบบจำนวน 23,588 คน ได้ส่งจดหมายเปิดผนึกจากแรงงานนอก

ระบบถึงนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พร้อมสำเนาถึง หม่อมราชวงศ์จตุมงคล โสณกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน นายอุดม ศาวนายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายทศพล กฤตวงศ์วิมาน เลขานุการสำนักงานประกันสังคม เรื่อง เที่ยวยาอย่างทั่วถึง เตรียมฟื้นฟูการงานอาชีพของแรงงานนอกระบบ สร้างหลักประกันทางสังคมอย่างยั่งยืนสำหรับผู้ใช้แรงงาน ในวันแรงงานแห่งชาติปีนี้

สำหรับมาตรการเฉพาะหน้า ที่มีมาตรการเยียวยาสำหรับแรงงานนอกระบบ และแรงงานอิสระเป็นจำนวนเงินเดือนละ 5,000 บาทเป็นเวลา 3 เดือน แต่ขณะเดียวกันก็เห็นปัญหาของระบบการขึ้นทะเบียน และการอุทธรณ์ ผ่านเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกัน เริ่มจากปัญหาที่แรงงานนอกระบบจำนวนหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงเพราะข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยี และความซับซ้อน ความล่าช้าของระบบการพิจารณา ทำให้ไม่ทันการณ์กับความเดือดร้อน

1. เสนอให้รัฐบาลเห็นความสำคัญและเชื่อมั่นในพลังขององค์กรของผู้ใช้แรงงาน ชุมชน และองค์กรภาคประชาสังคม ให้ได้ร่วมมือบทบาทเป็น

อีกช่องทางหนึ่งในการรับเรื่องอุทธรณ์ ตรวจสอบความจริง เพื่อให้มาตรการเยียวยาไปถึงแรงงานนอกระบบผู้ได้รับผลกระทบ อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุม ไม่มีผู้ที่ถูกหล่นหรือถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

2. สำหรับมาตรการระยะกลาง เสนอให้รัฐบาลรับฟังข้อมูลปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอาชีพและการทำมาหากินของแรงงานนอกระบบและปรึกษาหารือ สร้างกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกับองค์กรของแรงงานนอกระบบ ตลอดจนเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อการฟื้นฟูการงานอาชีพทั้งในระดับปัจเจกและระดับกลุ่ม เช่น เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ พัฒนาศักยภาพทั้งในด้านการผลิต การบริหาร และการตลาด จัดสรรสัดส่วนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐให้แก่กลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้าน รมว.รงคให้สังคมใช้และบริโภคสินค้าที่ผลิตโดยชุมชน

3. สำหรับมาตรการระยะยาว ในอีกด้านหนึ่งวิกฤตการระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนสัญญาณเตือนให้สังคมไทยได้ทบทวนหลักประกันทางสังคมเป็นโอกาสในการทบทวนระบบประกันสังคมสำหรับแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ ระบบหลักประกันสุขภาพ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ เงินอุดหนุนเด็กเล็ก และพัฒนาไปสู่ความเป็นรัฐสวัสดิการถ้วนหน้า ที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน ทั้ง 3 องค์กรพร้อมที่จะร่วมมือกับรัฐบาลและพลังทางสังคมทุกกลุ่มเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการตามข้อเสนอนี้ ด้วยความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยมว่าเราจะสามารถผ่านวิกฤตนี้ไปด้วยกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และเพื่อให้วันแรงงาน 1

พฤษภาคม ของปีต่อ ๆ ไปเป็นวันแห่งการเฉลิมฉลองคุณภาพชีวิตและศักดิ์ศรีของผู้ใช้แรงงานอย่างแท้จริง

องค์กรแรงงานข้ามชาติ ภาคเหนือ เสนอรัฐบาลดูแลแรงงานจากพม่าให้เท่าเทียม นับแต่มีคำสั่งปิดสถานบริการบางประเภทตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 และมีการประกาศใช้พระราชกำหนดกรณีฉุกเฉินอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งจากคำสั่งและสถานการณ์วิกฤตการแพร่ระบาดไวรัสโควิด -19 ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตตามปกติ ความมั่นคงในการทำงาน และรายได้ของประชาชน คนทำงานทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ จากสถานการณ์ปัญหาผลกระทบที่กลุ่มคนทำงานทุกกลุ่มทุกอาชีพต้องเผชิญ เครือข่ายแรงงานภาคเหนือจึงมีข้อเสนอสำหรับมาตรการช่วยเหลือเฉพาะหน้า และการฟื้นฟูในระยะยาว ดังนี้

มาตรการช่วยเหลือแรงงานเฉพาะหน้า

1. ข้อเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกมาตรการในการช่วยเหลือ เยียวยาแรงงานข้ามชาติ แรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานผู้สูงวัย ผู้พิการ รวมถึงแรงงานกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบในจังหวัดเชียงใหม่โดยเร่งด่วน

2. ข้อเสนอต่อสำนักงานประกันสังคม และกระทรวงแรงงาน

2.1. ให้เร่งรัดการจ่ายเงินกรณีว่างงานให้กับผู้ประกันตนที่ลงทะเบียนแล้วอย่างเร่งด่วน โดยไม่ต้องการตรวจสอบข้อมูลอีกเนื่องจากมีระบบฐานข้อมูลของผู้ประกันตนอยู่แล้ว และผู้ประกันตนได้หยุดงาน ไม่มีรายได้มาเป็นเวลานานแล้ว

2.2. ต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ที่ส่งเงินสทบกองทุนกรณีว่างงานไม่ครบ 6 เดือน และ ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 และ 40 อย่างชัดเจนและปฏิบัติได้โดยเร่งด่วน

2.3. เสนอ ให้มีนโยบายเร่งด่วนที่ผู้ประกันตนสามารถเบิกเงินสทบส่วนของลูกจ้างในกองทุนบำนาญชราภาพมาใช้ได้ เพื่อลูกจ้างจะได้นำเงินส่วนนี้มาใช้ในการดำรงชีพในช่วงเวลาที่ยังไม่กลับสู่สภาพปกติ

2.4. ให้แรงงานข้ามชาติซึ่งเป็นผู้ประกันตนที่ถูกเลิกจ้างและแรงงานข้ามชาติที่สัญญาจ้างงานสิ้นสุดลงแล้ว สามารถใช้สิทธิกรณีประกันการว่างงานได้จนกว่าจะได้ทำงานใหม่ หรือได้กลับประเทศต้นทางแล้วแต่กรณี เนื่องจากรัฐมีประกาศให้แรงงานกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2563

2.5. ยกเลิกคณะกรรมการตรวจสอบที่ถูกแต่งตั้งตามกฎกระทรวงแรงงานลงวันที่ 27 เมษายน 2563 ด้วยคณะกรรมการชุดนี้จะทำให้ผู้ประกันตนได้รับเงินล่าช้า

2.6. ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 1 ชุด เพื่อตรวจสอบกรณีที่โรงงานสั่งไม่ให้คนงานทำงาน

เพราะเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดต่อ โดยคณะกรรมการชุดนี้ต้องมีตัวแทนลูกจ้างและภาคประชาสังคมร่วมด้วย ให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบเงื่อนไขว่าบริษัทมีเหตุให้หยุดงานเพราะเหตุสุดวิสัยหรือไม่

2.7. ให้มีการปรับอัตราการจ่ายเงินกรณีการว่างงานเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ด้วยสภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นและเพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถดำรงชีพและเลี้ยงดูครอบครัวให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตนี้ไปได้

2.8. ขอให้สำนักงานประกันสังคมรายงานจำนวนเงินของกองทุนประกันสังคมแยกตามแต่ละสิทธิประโยชน์ และส่วนที่นำไปลงทุน โดยละเอียดต่อสาธารณะ และให้สำนักงานประกันสังคมติดตามทวงถามเงินสทบส่วนของรัฐที่ยังไม่ได้นำส่งเข้ากองทุนประกันสังคมโดยเร่งด่วน

3. ข้อเสนอต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ติดตามการเยียวยาของภาครัฐในกลุ่มที่เข้าไม่ถึง ตกหล่น และจัดสถานที่พักและอาหารให้กับผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่มทั้งคนไทยและแรงงานข้ามชาติ

4. ข้อเสนอต่อสำนักงานจัดหางาน ให้นำดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินที่จัดเก็บค่าประกันจากบริษัทนายหน้าและค่าประกันสำหรับการจ้างงานแรงงานข้ามชาติตามพระราชกำหนดการบริหารการทำงานคนต่างด้าว มาจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ เป็นการเฉพาะหน้า โดยให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน

5. ข้อเสนอต่อกระทรวงการคลัง

5.1. ขอให้กระทรวงการคลังเปิดให้มีการลงทะเบียนรับเงินเยียวยาเพิ่มเติมสำหรับคนที่ตกหล่นจากการกำหนดคุณสมบัติที่ไม่ครอบคลุมและจากระบบคัดกรอง เพื่อเป็นการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างถ้วนหน้า

5.2. ให้มีการพัฒนาระบบการคัดกรองที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดความผิดพลาดที่ทำให้กลุ่มคนทำงานได้รับความเดือนร้อนและได้รับการเยียวยาที่ล่าช้า

5.3. ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ที่ส่งเงินสมทบไม่ครบ 6 เดือน ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 และ 40 ต้องเข้าถึงและได้รับการเยียวยาจากกระทรวงการคลัง โดยไม่ต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติเนื่องจากมีรายชื่ออยู่ในระบบประกันสังคม และให้กระทรวงการคลังจ่ายเงินเยียวยาผ่านบัญชีธนาคารของผู้ประกันตนทันที

6. ข้อเสนอต่อรัฐบาลให้มีนโยบายลดค่าใช้จ่ายเสนอให้รัฐบาลขยายมาตรการลดค่าใช้จ่ายสำหรับค่าไฟฟ้าออกไปเป็นถึงเดือนธันวาคม 2563 และให้มีมาตรการลดค่าน้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต และค่าโทรศัพท์ ลง 50 เปอร์เซ็นต์ถึงเดือนธันวาคม 2563 โดยให้ครอบคลุมถึงแรงงานที่เช่าห้องพัก เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของประชาชนและแรงงานกลุ่มต่าง ๆ ที่ถูกเลิกจ้าง หายงาน และกลุ่มคนทำงานที่บ้าน ที่ยังคงต้องมีการค่าใช้จ่ายคงเดิมในขณะที่ไม่มีรายได้ หรือรายได้น้อยลดลง

7. มาตรการการฟื้นฟูในระยะยาว

7.1. สำนักงานประกันสังคมต้องเปิดให้แรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในทุกอาชีพสามารถเข้าสู่ระบบประกันสังคมมาตรา 33

7.2. เสนอให้ปรับปรุงเงื่อนไขการเกิดสิทธิในกองทุนประกันสังคม โดยให้ผู้ประกันตนสามารถใช้สิทธิได้ทันทีหลังจากที่มีการเข้าสู่ระบบประกันสังคม

7.3. ให้แก้ไข กฎฎีกา ให้แรงงานข้ามชาติที่มีความประสงค์ที่จะกลับประเทศต้นทางและไม่ประสงค์ที่จะพำนักในประเทศไทยอีกต่อไปสามารถยื่นรับเงินจากกองทุนบำนาญชราภาพทั้งก่อนได้ทันที

7.4. ให้รัฐบาลขยายแหล่งที่มาของรายได้ในกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง โดยให้จัดเก็บเงินจากนักลงทุนที่ต้องการลงทุนในประเทศไทย เพื่อเป็นเงินสำรองจ่ายให้กับคนงานในกรณีปิดกิจการ หรือเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชย เนื่องจากที่ผ่านมามีนักลงทุนจำนวนมากไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในกรณีปิดกิจการหรือเลิกจ้างคนงาน โดยผลกระทบให้กับคนงานดำเนินคดีความเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเอง และมีคนงานจำนวนมากชนะคดีแต่ไม่ได้รับการชดเชยแต่อย่างใด เพราะนักลงทุนอ้างว่าไม่มีเงิน ล้มละลาย หรือหนีออกนอกประเทศ

7.5. ขอให้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการจ่ายเงินชดเชยของกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างให้กับแรงงานเต็มจำนวนตามสิทธิที่พึงได้

7.6. ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจัดให้มีการอบรมอาชีพที่เหมาะสม ให้กับแรงงานทุกภาคส่วนทั้งแรงงานไทย แรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ และแรงงานข้ามชาติ

7.7. ด้วยสถานะค่าครองชีพที่สูงขึ้น สวัสดิการที่รัฐจัดให้กับกลุ่มผู้สูงวัยและกลุ่มคนพิการ ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี การดูแลคนทั้งสองกลุ่มนี้ต้องมีใช่เพื่อการ สงเคราะห์แต่ให้มองว่าเป็นการดูแลกันระยะยาวอย่าง มีคุณภาพ จึงเรียกร้องให้รัฐบาลปรับเปลี่ยนเงิน สวัสดิการให้กับกลุ่มผู้สูงวัยและผู้พิการเป็นเดือนละ 3000 บาท ซึ่งเป็นการคำนวณจากฐานเส้นความ ยากจน

7.8. ขอให้กระทรวงแรงงานมีนโยบายให้ สามารถจ้างงานเยาวชนนักเรียนข้ามชาติที่มีอายุ ระหว่าง 15-18 ปี ทำงานในช่วงระหว่างปิดเทอมเพื่อ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีงานทำ มีรายได้ และได้มี ประสบการณ์ในการทำงานและเรียนรู้สังคมมากขึ้น

7.9. ขอให้รัฐบาลไทยกำหนดให้พนักงาน บริการ คนงานทำงานบ้าน แรงงานนอกระบบ แรงงานในภาคเกษตรที่ไม่มีการจ้างงานกันตลอดทั้ง ปี เป็นอาชีพที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับแรงงานทุกฉบับ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

7.10. ขอให้รัฐบาลไทยรับรองอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการ คุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และเร่งดำเนินการ รับรองอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการ รวมตัวและการเจรจาต่อรอง อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 189 ว่าด้วยงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน เพื่อส่งเสริมสิทธิของคนงานทำงานบ้าน และ อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 190 ว่าด้วยการต่อต้านความ รุนแรงและการล่วงละเมิดในโลกแห่งการทำงาน

7.11. ข้อเสนอต่อรัฐบาลสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมาร์ รัฐบาลกัมพูชา และรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

7.12. ขอให้รัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ รัฐบาลประเทศกัมพูชา และรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีมาตรการ ช่วยเหลือดูแลประชาชนของท่านที่ทำงานและพำนัก ในประเทศไทยโดยเข้ามาดูแลเรื่องที่พักและอาหารที่ เหมาะสม และค่าใช้จ่ายระหว่างที่ไม่มีงานทำ และ ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้ และเมื่อใดก็ ตามที่มีการเปิดด่านชายแดนให้รัฐบาลของท่าน ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนของท่านที่มีความ ประสงค์ต้องการเดินทางกลับบ้านอย่างรวดเร็วและ ปลอดภัย

7.13. ขอให้รัฐบาลไทย รัฐบาลสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมาร์ รัฐบาลกัมพูชา และรัฐบาล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนด นโยบายลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินการขอ ใบอนุญาตทำงาน การขอวีซ่า การตรวจสุขภาพ ลง อย่างน้อย 50 เปอร์เซ็นต์

คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย (คสร.รท.) และ สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(สรส.) ได้แถลงข้อเรียกร้อง วันกรรมกรสากล 2020 ที่ ศูนย์ฝึกอบรมเพื่อคนทำงาน บางเกลือ จะเชิงเทรา กิจกรรมวันกรรมกรสากลในปี 2020 คสรท.และ สรส.ตระหนักถึงอันตรายของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 จึงได้แถลงต่อสาธารณะเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมาโดยงดกิจกรรมชุมนุมคนงานเหมือนเช่นทุกปีที่ผ่านมาและจะปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างไรก็ดีตามจากปัญหาความเดือดร้อน ความทุกข์ยากที่สะสมมาก่อนหน้านี้และปัญหาภัยพิบัติเฉพาะหน้าจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 คสรท.และ สรส.มีข้อเสนอต่อรัฐบาลดังเช่นทุกปี และยังคงชูคำขวัญเช่นทุกปีที่ยังคงเหมาะสมกับยุคสมัย เข้ากับสถานการณ์ประเทศไทย คือ “สามัคคีกรรมกร ด้านทุนนิยมครอบโลก สร้างสังคมใหม่ ประชาธิปไตยประชาชน”

ข้อเสนอเร่งด่วนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ โควิด 19

1. กรณีการเข้าโครงการสมัครใจลาออกในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ให้ได้รับสิทธิกรณีว่างงานเท่ากับกรณีการเลิกจ้าง

2. กรณีนายจ้างเลิกจ้างหรือถูกจ้างออกจากงานทุกกรณี ให้รัฐบาลยกเว้นการเก็บภาษีรายได้ในช่วงระบาดของไวรัสโควิด -19

3. ให้รัฐบาลจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประกันตน ม.33 คนละ 5,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 เดือน กรณีได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด

- 19

4. กรณีที่นายจ้างใช้มาตรา 75 ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะต้องไม่นำเอาสวัสดิการตัวเงินอื่นๆมาคำนวณในการหักเงินลูกจ้าง ในช่วงที่นายจ้างให้ลูกจ้างหยุดงาน

5. ขอให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษในลักษณะไตรภาคีเพื่อตรวจสอบสถานประกอบการต่างๆที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด และมาตรการต่างๆที่ส่งผลกระทบและการช่วยเหลือคนงาน

6. ขอให้รัฐบาลชะลอโครงการต่างๆของรัฐบาลที่ยังไม่สำคัญเร่งด่วนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันออกไปก่อนเพื่อนำเงินงบประมาณมาช่วยเหลือประชาชนและคนทำงาน

7. ให้บรรจุลูกจ้างกระทรวงสาธารณสุขสายงานต่างๆเป็นข้าราชการเหมือนพยาบาลที่รัฐบาลประกาศก่อนหน้านี้

8. ให้แรงงานข้ามชาติที่ได้รับผลกระทบได้รับการผ่อนปรนช่วยเหลือจากประกันสังคมแม้ว่ายังส่งเงินสมทบไม่ครบตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม และให้ กระทรวงแรงงานโดยกรมจัดหางานยึดหยุ่นการเปลี่ยนนายจ้างตามมาตรา 51, 52 และ 53 ของ พ.ร.ก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 และให้นำเงินจากกองทุนเพื่อการบริหารแรงงานต่างด้าวที่ได้รับผลกระทบการเลิกจ้าง การขาดรายได้ ให้สามารถประทังชีวิตอยู่ได้ในช่วงวิกฤต

9. รัฐบาลต้องควบคุมและลดราคาสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน และควรเน้นเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน

เศรษฐกิจชุมชนฐานรากตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และต้องไม่เอื้อประโยชน์ให้กลุ่มทุนใช้วิกฤตของประเทศเพื่อการแสวงหาความมั่งคั่ง รวมถึงการหาแนวทางปรับลดหรือควั่นค่าบริการสาธารณะต่างๆ ตามแต่ประเภทการให้บริการสาธารณะของรัฐวิสาหกิจในช่วงวิกฤตให้ครอบคลุมประชาชนทุกคนได้เข้าถึงอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

10. ให้กระทรวงแรงงาน ประกาศยกเว้นข้อปฏิบัติกิจกรรมของสหภาพแรงงานในกรณีไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19 เช่นเรื่องของการประชุมใหญ่ฯ

ข้อเสนอทั่วไปที่เสนอในปีที่ผ่านมาแต่รัฐยังไม่ดำเนินการ

1. รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการจัดให้มีรัฐสวัสดิการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุขและการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนได้เข้าถึงอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม ไม่ผลัดภาระด้านการบริการดังกล่าวให้ตกเป็นภาระกับประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. รัฐบาลต้องส่งเสริมสิทธิเสรีภาพพื้นฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานฐานสากล ด้วยการรับรองอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน และฉบับที่ 98 ว่าด้วยการปฏิบัติตามหลักแห่งสิทธิในการรวมตัวกันและการเจรจาต่อรอง ซึ่งอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับนี้ อยู่ในกลุ่มอนุสัญญาหลัก (ILO Core Conventions) จำนวน 8 ฉบับ ที่มีเนื้อหาให้การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานใน

การทำงานที่คนทำงานทุกคนควรได้รับ รวมถึงการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นกรณี คนงานรถไฟ การบินไทย หรือกรณีอื่นๆ จนส่งผลให้สหรัฐอเมริกาตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) กับสินค้าจากประเทศไทย

3. รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับรัฐวิสาหกิจเพื่อใช้เป็นกลไกของรัฐในการจัดแจงแบ่งปันบริการสาธารณะของประเทศอย่างเป็นธรรม และต้องไม่กระทำการใดๆ ที่ทำให้เกิดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในทุกรูปแบบ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ จะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละ 51 (ร้อยละห้าสิบเอ็ด) ไม่ได้

4. ขอให้รัฐบาลยุติการลงนามเข้าเป็นสมาชิกในข้อตกลงความเข้าใจและความคืบหน้าเพื่อหุ้นส่วนข้ามแปซิฟิก CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership) เพราะจะนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายด้านการเกษตร ทำให้เกษตรกรทั่วประเทศไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์พืชไว้เพาะปลูกได้ และจะต้องซื้อผ่านบริษัทด้านอุตสาหกรรมเกษตรเท่านั้น ซึ่งถือเป็นการซ้ำเติมเกษตรกรในภาวะเศรษฐกิจ และราคาพืชผลที่ตกต่ำ อีกทั้งจะยังเพิ่มความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยให้มาก

ขึ้นไปอีก และส่งผลกระทบต่อด้านยา ทำให้การผลิตยา Generic กระทำได้ยากขึ้น การประกาศใช้ CL ทำให้ยากขึ้น อุตสาหกรรมยาในประเทศจะแข่งขันสู้ยากนำเข้าไม่ได้ และที่สำคัญ ข้อตกลงนี้เป็นอุปสรรคของรัฐ ทำให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจไม่สามารถดำเนินการกิจเชิงสังคมในการรองรับนโยบายด้านยา เวชภัณฑ์ และวัคซีน ที่จำเป็นต่อระบบสาธารณสุขของประเทศเช่น ในการเกิดระบาดของไวรัส COVID-19 ในขณะนี้

5. รัฐต้องกำหนดค่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม ให้ครอบคลุมผู้ใช้แรงงานทุกภาคส่วน โดยกำหนดนิยามค่าจ้างขั้นต่ำแรกเข้าที่มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวตามหลักการขององค์การแรงงานระหว่างประเทศและต้องเท่ากันทั้งประเทศ และต้องกำหนดให้มีโครงสร้างค่าจ้าง และปรับค่าจ้างทุกปี

6. ให้รัฐบาลดำเนินการปฏิรูประบบประกันสังคมอย่างจริงจัง โดยการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานประกันสังคม ให้เป็นอิสระ โปร่งใส ตรวจสอบได้และให้ผู้ประกันตนมีส่วนร่วม การจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ในสัดส่วนที่เท่ากัน ระหว่างรัฐ นายจ้าง ลูกจ้าง ตามหลักการของ พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 และนำส่งเงินสมทบที่รัฐบาลค้างจ่ายให้เต็มตามจำนวน ให้เพิ่มสิทธิประโยชน์ ผู้ประกันตน มาตรา 40 ให้เท่ากับมาตรา 33 เพิ่มสิทธิประโยชน์ ขราภาพ 50 เปอร์เซ็นต์ ของเงินเดือนสุดท้าย

7. ขอให้ขยายกรอบเวลาการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในกองทุนเงินทดแทนจนถึงสิ้นสุดการรักษาตามคำวินิจฉัยของแพทย์

8. รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด กรณีที่นายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชยตามกฎหมาย เช่น การปิดกิจการ หรือยุบเลิกกิจการในทุกรูปแบบ (ตามรัฐธรรมนูญ หมวด 5 มาตรา 53)

9. รัฐต้องจัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงจากการลงทุน โดยให้นายจ้างจ่ายเงินเข้ากองทุนเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิแรงงาน เมื่อมีการเลิกจ้างหรือเลิกกิจการไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ผู้ใช้แรงงานมีสิทธิได้รับเงินชดเชยจากกองทุน รวมทั้งการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

10. รัฐต้องให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในการทำงานและจัดสรรงบประมาณรวมทั้งบุคลากรให้กับสถาบันความปลอดภัยฯ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรื่องความปลอดภัย ให้มีประสิทธิภาพ

สภาองค์กรลูกจ้างแรงงานยานยนต์แห่งประเทศไทย กับเครือข่ายได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อประธานกรรมการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร นายสุเทพ อู่อ้น เนื่องในวันกรรมกรสากล 2020 หรือวันแรงงานแห่งชาติ 2563 ข้อเสนอดังกล่าว เป็นข้อเรียกร้องต่อมาตรการการแก้ไขปัญหาแรงงานในสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 โดยภาคีสังคมแรงงานผู้วิกฤตโควิด-19 ประกอบด้วย องค์กรแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชนด้านต่างๆ จำนวน 44

องค์กร และนักวิชาการ จำนวน 25 ท่าน ที่สนับสนุน
ร่วมลงชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้อง โดยมีเนื้อหา ดังนี้

สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่
ดำเนินต่อเนื่องมาในปัจจุบันมีผลกระทบต่อแรงงาน
ทุกประเภท ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีมาตรการเยียวยา
เพื่อช่วยเหลือแรงงานในระยะเฉพาะหน้า แต่
มาตรการต่างๆ ยังมีช่องโหว่ที่ทำให้การเยียวยาไม่
บรรลุผล จึงเป็นหน้าที่ของภาคประชาสังคมกลุ่ม
ต่างๆ ที่จะต้องระดมความคิดเห็นเพื่อให้เกิดทางออก
ที่ดีที่สุดในสถานการณ์ปัจจุบัน ภาคีสังคมแรงงานผู้
วิกฤตโควิดซึ่งประกอบด้วยองค์กรแรงงาน องค์กร
พัฒนาเอกชน และนักวิชาการ ได้มีการศึกษาข้อมูล
ปัญหาที่เกิดขึ้นและมีข้อเสนอต่อมาตรการการแก้ไข
ปัญหาแรงงานในสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-
19 สำหรับแรงงานในระบบและนอกระบบ
ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอการบรรเทาผลกระทบต่อแรงงาน
ที่เป็นลูกจ้างในระบบประกันสังคม

1.1 ในปัจจุบันมีการหยุดกิจการชั่วคราว ใน
ธุรกิจต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นคือในบาง
กิจการนายจ้างมีการใช้สิทธิปิดกิจการชั่วคราวโดย
อ้าง “เหตุสุดวิสัย” ตามมาตรา 75 ใน พ.ร.บ.คุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ.2541 ทั้งๆที่ยังสามารถจ่ายค่าจ้าง
และสวัสดิการให้ลูกได้ตามปกติอยู่ โดยมีการปฏิบัติ
ใน 4 ลักษณะคือ 1) จ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างในระหว่าง
ปิดกิจการชั่วคราวร้อยละ 75 2) จ่ายเงินในอัตราต่ำ
กว่าร้อยละ 75 โดยทำข้อตกลงสภาพการจ้างเป็น
รายบุคคล 3) จ่ายเงินให้เฉพาะในวันที่ลูกจ้างมา
ทำงานเท่านั้น ตามอัตราค่าจ้างที่ตกลงกัน และ 4) จด
การจ่ายสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น ค่า
เช่าบ้าน ค่าอาหาร เป็นต้น และส่งผลการดำเนินชีวิต
ที่ยากลำบากของลูกจ้างมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังพบกรณีการเลิกจ้าง โดยเฉพาะ
ในกลุ่มแรงงานเหมาค่าแรง สัญญาจ้างชั่วคราว
แรงงานรายวัน แต่นายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชย ค่าบอก
กล่าวล่วงหน้า และเงินอื่นๆ ตามที่ พ.ร.บ.คุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ.2541 กำหนดไว้ และให้ลูกจ้างไป
ร้องเรียนผ่านกระบวนการยุติธรรม ที่มีระยะเวลาไม่
ต่ำกว่า 3 ปี กว่าจะได้รับเงินดังกล่าว

1.2 ในปัจจุบันได้มีการออกกฎกระทรวง
เรื่องการได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน
เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของ
โรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ
ทั้งนี้ภาคีฯ มีความห่วงใยว่าสถานประกอบการบาง
แห่งอาจมีการฉวยโอกาสผลกระทบให้กองทุน
ประกันสังคม โดยอ้างเหตุสุดวิสัยจากการระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามประกาศฉบับนี้

เพื่อให้ลูกจ้างรับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานในอัตราร้อยละ 62 จากกองทุนประกันสังคม แทนที่นายจ้างจะปิดกิจการชั่วคราว ตามมาตรา 75 ใน พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 และจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างในระหว่างปิดกิจการชั่วคราวร้อยละ 75

ข้อเสนอคือ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ต้องจัดตั้งกลไกที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน สหภาพแรงงาน ลูกจ้าง ภาควิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาสังคม เพื่อตรวจสอบสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 อย่างเคร่งครัด

1.3 สำหรับกลุ่มแรงงานข้ามชาติ จะพบปัญหาที่มีความซับซ้อนกว่าแรงงานไทย ดังนี้

1.3.1 แรงงานข้ามชาติที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 และจ่ายสมทบประกันสังคมมาไม่ถึง 6 เดือนใน 15 เดือน จะไม่มีโอกาสได้รับประโยชน์ทดแทนการว่างงาน

1.3.2 แรงงานข้ามชาติและแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานไทยพลัดถิ่น ที่ไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มต่างๆ ที่ทำงานในกิจการที่ยกเว้นประกันสังคมและได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 จะไม่สามารถเข้าถึงมาตรการเยียวยา 5,000 บาท ได้ เพราะกำหนดให้เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น

1.3.3. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ได้กำหนดระยะเวลาในการเปลี่ยน/หานายจ้างใหม่ภายหลังที่ลูกจ้างเลิกจ้าง/ไม่ต่อสัญญาจ้าง ภายใน 30 วัน จึงส่งผลกระทบต่อเข้าถึงประโยชน์ทดแทนการว่างงานตาม

พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 , การไม่สามารถหางานใหม่-นายจ้างใหม่ได้ในช่วงเวลาวิกฤติ ตลอดจนไม่สามารถกลับประเทศต้นทาง ส่งผลต่อการผลักดันให้เป็นแรงงานไม่ถูกกฎหมายและต้องหลบซ่อนในประเทศไทยต่อไป

ข้อเสนอคือ ขอให้กระทรวงแรงงานพิจารณาดำเนินการจัดตั้งกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของคณะทำงานความร่วมมือในการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในช่วงการระบาดของโรคโควิด และจัดทำแผนรองรับการฟื้นฟูการจ้างงานหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิดต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบอย่างรอบด้าน

1.4 ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหาในระยะยาว

1.4.1 ควรมีการปฏิรูประบบประกันสังคมให้เป็นองค์กรอิสระ ในการทำหน้าที่ในการบริหารจัดการจากภาครัฐ เพื่อประกันสังคมให้มีความโปร่งใส มีระบบธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพ มีประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ประกันตน โดยให้ผู้ประกันตนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถเป็นหลักประกันด้านสวัสดิการให้แก่แรงงานในภาวะวิกฤติได้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

1.4.2 พิจารณาจัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยงทางรายได้ของผู้ประกันตน เพื่อให้สามารถจ่ายเงินชดเชยให้แก่ลูกจ้างให้ได้รับค่าจ้างครบตามจำนวนในภาวะวิกฤติ

2.ข้อเสนอการบรรเทาผลกระทบต่อแรงงานนอกระบบ

2.1 มาตรการจ่ายเงินเยียวยาคนละ 5,000 บาทเป็นเวลา 3 เดือน พบว่า มีปัญหาเรื่องระบบการคัดกรองผู้ได้รับสิทธิ์ทำให้แรงงานนอกระบบที่ได้รับผลกระทบจำนวนมากยังคงไม่ได้รับการเยียวยา

ข้อเสนอคือ

2.1.1 กรณีผู้มีสิทธิ์แต่ไม่ได้รับเงิน ซึ่งมีการยื่นร้องเรียนเข้ามา ต้องมีการพิจารณาใหม่โดยรวดเร็วและยืดหยุ่น และควรมีการปรับปรุงระบบการคัดกรองที่เป็นปัญหาโดยเร็วเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อแรงงานนอกระบบซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนจนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดอยู่แล้ว

2.1.2 พิจารณาลักษณะผู้ได้รับสิทธิ์เงินเยียวยาใหม่สำหรับการจ่ายเงินในเดือนถัดไปโดยขยายให้ครอบคลุมประชากรวัยทำงานทั้งหมดรวมถึงเกษตรกรที่ไม่ใช่บุคลากรของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และผู้อยู่ในระบบประกันสังคมตามมาตรา 33

2.2 แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ต้องสูญเสียอาชีพและรายได้จากมาตรการจำกัดการใช้พื้นที่สาธารณะ การห้ามรวมกลุ่มสังสรรค์ และการให้ทำงานที่บ้าน (Work from home) ซึ่งเป็นปัญหาหลักของการขาดรายได้ที่ไม่อาจทดแทนได้โดยการให้เงินเยียวยาเพียงเดือนละ 5,000 บาท

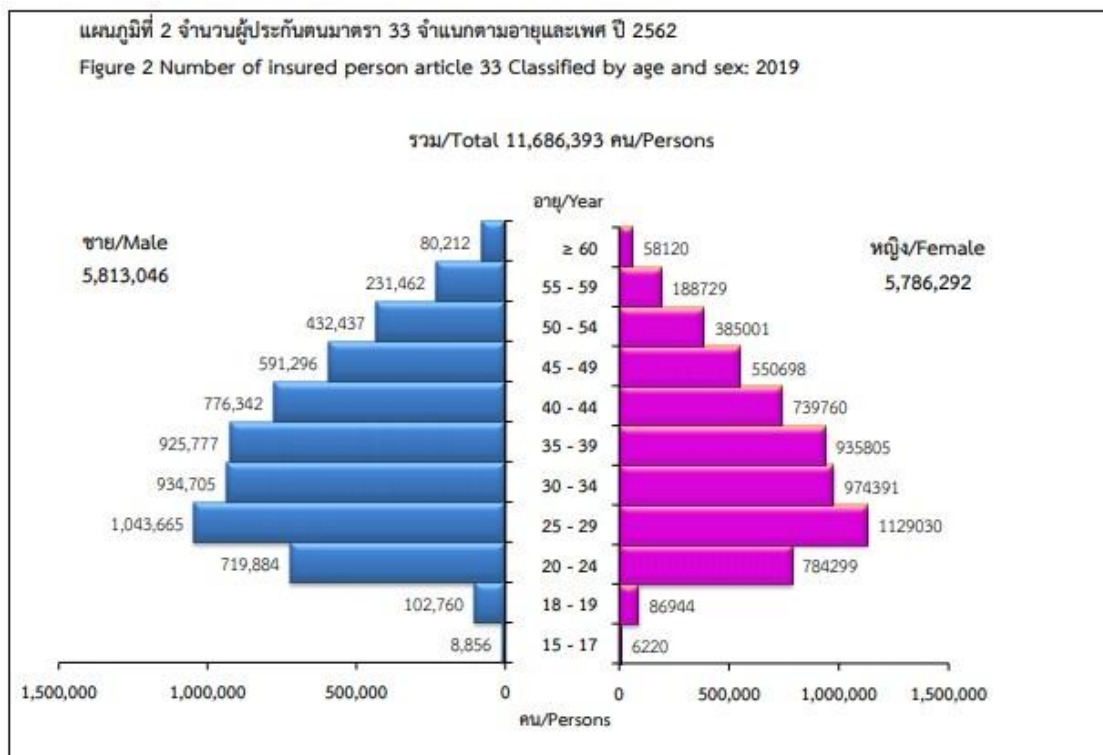
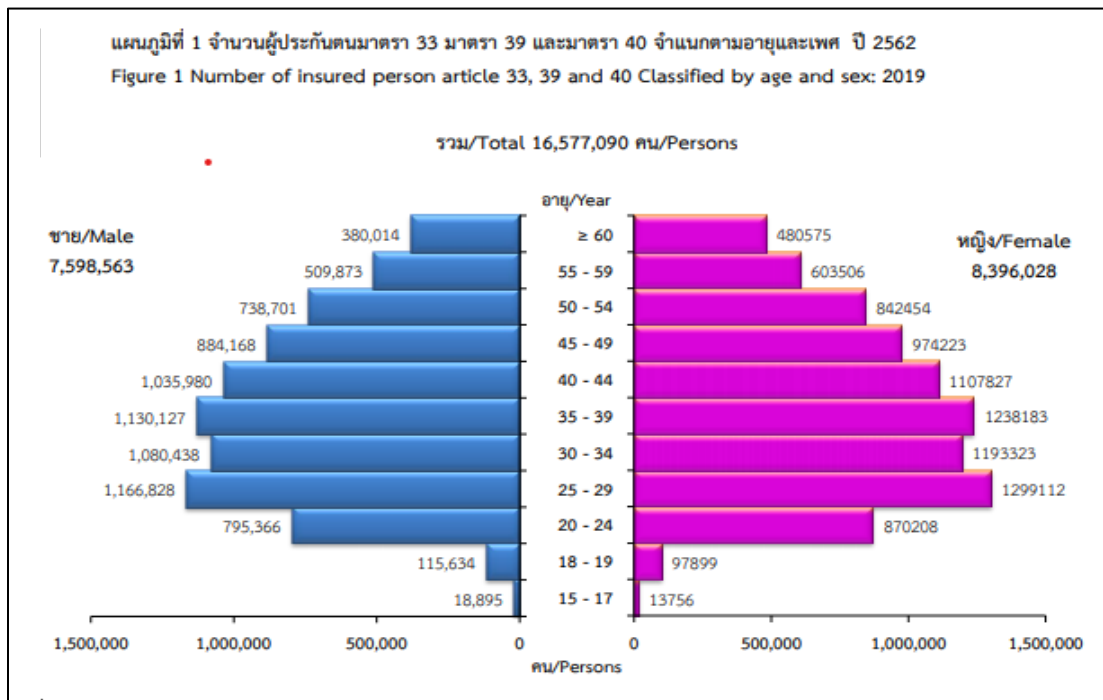
ข้อเสนอคือ

2.2.1 รัฐต้องพิจารณาเรื่องการผ่อนปรนพื้นที่การทำงานภาคบริการและการใช้พื้นที่สาธารณะโดยมีการจัดระเบียบอย่างเหมาะสมเพื่อให้แรงงานนอกระบบสามารถกลับมาทำงานมีรายได้โดยเร็ว

2.2.2 รัฐควรมีมาตรการสนับสนุนในการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในภาวะที่แรงงานนอกระบบไม่สามารถหารายได้ตามปกติ เช่นการมีนโยบายบังคับหรือขอความร่วมมือให้มีการผ่อนปรนค่าเช่าร้านอาหารและสถานประกอบการรายย่อย ลดค่าเช่ารถรับจ้างสาธารณะ พักชำระหนี้ทั้งในและนอกระบบ ฯลฯ

สถิติแรงงาน

สถิติ จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40 จำแนกตามอายุและเพศ ปี 2562

ที่มา สถิติงานประกันสังคม สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

การยื่นขอรับสิทธิประโยชน์ กรณีว่างงาน จากผลกระทบโควิด-19

รายงานสรุป ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน วันที่ 22 พฤษภาคม 2563

สรุปข่าวแรงงาน

กลุ่มผู้ใช้แรงงาน หิวปันโตบุกกระทรวง กินข้าวคลุกน้ำปลา ร้องขอความเป็นธรรม กรณีถูกลอยแพ บริษัทอ้างผลกระทบโควิด-19

วันที่ 13 พฤษภาคม 2563 ที่กระทรวงแรงงาน นางสาวสุรินทร์ พิมพา ประธานสหภาพแรงงานกิจการสิ่งทอนครหลวง นำตัวแทน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน แรงงานข้ามชาติ และผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ของ บริษัทนครหลวงถุงเท้าในลอน จำกัด และเครือข่ายแรงงานกลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย-อ้อมใหญ่ จ.นครปฐม ขึ้นจดหมายเปิดผนึกต่อนายอภิษฐา สุจริตตานันท์ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กสร.) เพื่อขอความเป็นธรรม กรณีถูกจ้างกว่า 180 ชีวิตถูกนายจ้างลอยแพนานกว่า 2 เดือน โดยนายจ้างอ้างผลกระทบจากโรคระบาดโควิด-19 จึงไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้าง อีกทั้งบริษัทหักเงินเดือนแต่กลับไม่นำส่งเงินประกันสังคมให้ลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างเสียสิทธิช่วยเหลือรักษาพยาบาล ทั้งนี้ได้มีการนำปันโตใส่ข้าวเปล่าคลุกน้ำปลา มานั่งกินที่หน้ากระทรวง เพื่อสื่อให้เห็นว่า กำลังจะอดตายด้วย

นางสาวสุรินทร์ กล่าวว่า เนื่องด้วยบริษัทนครหลวงถุงเท้าในลอน จำกัด ประเภทกิจการประเภทสิ่งทอ มีพนักงานทั้งแรงงานไทยและแรงงานชาวพม่า กว่า 180 คน สถานการณ์ปัญหาของบริษัทฯ มีปัญหาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยบริษัทฯ

อ้างว่าไม่มีเงินทุนมาซื้อวัตถุดิบเพื่อมาผลิตสินค้า และได้มีการขายเครื่องจักร ไปเป็นจำนวนมาก เมื่อเกิดสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ยิ่งส่งผลทำให้บริษัทฯ ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น ทั้งการไม่มีคำสั่งหรือออเดอร์สินค้าเข้ามา บริษัทฯ มีนโยบายบังคับใช้มาตรา 75 และการยุบการทำงานในบางแผนกลง ซึ่งบริษัทแจ้งพนักงานด้วยวาจา ไม่มีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร

ตอนนี้พนักงานเดือดร้อนอย่างมาก ซึ่งการใช้นโยบายและการปฏิบัติการของบริษัทฯ ได้ส่งผลต่อพนักงานทั้งแรงงานไทยและแรงงานพม่า ดังนี้ 1. เมื่อบริษัทฯ จ่ายเงินค่าจ้างให้กับพนักงานไม่ตรงตามวันที่กำหนดไว้ โดยกำหนดจ่ายวันที่ 8 และ 23 ของทุกเดือนแต่บริษัทฯ ได้เลื่อนการจ่ายเงินออกไป โดยจ่ายเพียงคนละ 2,000 กว่าบาท/คน จากค่าแรงที่ต้องได้รับจริง 4,000 กว่าบาท/คน 2.บริษัทฯ สั่งพนักงานให้หยุดงานด้วยวาจาในหลายแผนก ไม่ได้บอกกล่าว

ล่วงหน้า ไม่มีการติดประกาศให้พนักงานทราบ โดยให้พนักงานสลับกันมาทำงาน 3. บริษัทฯ ไม่มีมาตรการจ่ายเงินชดเชยที่ชัดเจน และบริษัทฯ ไม่ชี้แจงเหตุผลให้พนักงานทราบ 4.บริษัทฯ ไม่นำส่งเงินประกันสังคมให้แก่ลูกจ้าง เงินสมทบประกันสังคมนายจ้างเก็บจากลูกจ้างเป็นประจำทุกเดือนแต่ไม่ได้นำส่งสำนักงานประกันสังคมตามระเบียบ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2562 – เดือนกุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 7 เดือน ส่งผลทำให้ผู้ประกันตนไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างพึงได้รับ และนำไปสู่การขาดสิทธิในการรับเงินเยียวยาจากสำนักงานประกันสังคม ตามมาตรา 33 กรณีว่างงานด้วยเหตุสุดวิสัย ตามมาตรการบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 5. นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ประเด็น เงินสะสมของลูกจ้าง และเงินชดเชยเกษียณอายุของลูกจ้าง

ต้องการมาเรียกร้องความเป็นธรรม ต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และมีข้อเสนอ ดังนี้ 1.ต้องเป็นตัวกลางในการเจรจากับนายจ้างในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนเพื่อเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้น 2.บริษัทฯ ต้องแจ้งให้พนักงานให้ทราบ

ล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันอย่างเป็นทางการลายลักษณ์อักษร หากจะให้พนักงานหยุดงาน และจะต้องมีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยให้แก่พนักงานตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นตามมาตรา 75 แห่งพ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 3.บริษัทฯ จะต้องนำส่งประกันสังคมย้อนหลัง เพื่อรักษาสถานภาพผู้ประกันตนให้แก่พนักงาน เพื่อสิทธิประโยชน์ของพนักงานที่ควรจะได้รับ 4.บริษัทฯ ต้องเร่งจ่ายเงินออมสะสม และเงินเกษียณอายุให้แก่พนักงานโดยเร็ว เพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบในช่วงภาวะวิกฤต 5. หากบริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ บริษัทฯ ต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับพนักงานทุกคนตามกฎหมาย

(รายงานโดย ภาสกร จำลองราช)

สรส. เสนอรัฐให้ยกเลิก CPTPP หวั่นยาราคาแพง กระทบระบบสุขภาพ-เกษตรกรรม

วันที่ 12 พฤษภาคม 2563 สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) นำโดยนายสาวิทย์ แก้วหวาน เลขาธิการสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ได้ยื่นหนังสือ เรื่อง ขอให้รัฐบาลยกเลิกการพิจารณาให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทาง เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ถึง นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านทางนายสุภรณ์ อัตถาวงศ์ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

นายสาวิทย์ แก้วหวาน กล่าวว่า ตามที่คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) โดยมีนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รอง

นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ คน ศ. ได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ผ่านมามอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ไปทำการศึกษาและระดมความเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่องการเข้าร่วมความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ของประเทศไทยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งขณะนี้ผลการศึกษาและการระดมความเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ แต่ล่าสุดกระทรวงพาณิชย์ ได้ถอนการเสนอเรื่อง CPTPP เข้าสู่การพิจารณาในที่ประชุม ครม. แล้ว โดยนายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ให้เหตุผลว่าเมื่อยังมีความเห็นแย้งกันอยู่ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ จึงได้ถอนเรื่องออกไปก่อน

สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) ในฐานะองค์กรด้านแรงงาน ที่มีองค์กรสมาชิกประกอบด้วยสหภาพแรงงานภาครัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงานภาคเอกชน รวม 44 แห่ง มีสมาชิกรวมกันมากกว่า 1.6 แสนคน มีความเห็นว่เรื่องนี้ เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา ดังนั้น จึงขอกราบเรียนมายังท่าน เพื่อแสดงความเห็นคัดค้าน การที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก CPTPP โดยมีเหตุผลประกอบ ดังนี้

ประเด็นของความมั่นคงทางยา

1. ประเทศไทยจะไม่ได้รับประโยชน์ด้านรายาจากการลดภาษีศุลกากรแหล่งวัตถุดิบยาเนื่องจากแหล่งวัตถุดิบการผลิตยาของไทยส่วนใหญ่อยู่นอกประเทศสมาชิก CPTPP แทบทั้งสิ้น แต่ในทางกลับกัน บริษัทยาข้ามชาติจะเข้ามาแข่งขันกับบริษัทยี่ห้อสามัญ เช่นองค์การเภสัชกรรม รวมถึงบริษัทยี่ห้อสามัญอื่น ๆ ในประเทศ ประเทศไทยต้องเปิดตลาดให้อุตสาหกรรมจากประเทศสมาชิกเข้ามาแข่งขันอย่างเท่าเทียม นโยบายบัญชีนวัตกรรมไทย รวมถึงระเบียบและกฎกระทรวงของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมยาในประเทศ ย่อมไม่สามารถทำได้ เป็นอุปสรรคของการพึ่งพาตัวเองในการคิดค้นและผลิตยาเองภายในประเทศ แม้จะเปิดตลาดเสรี แต่ด้วยขีดความสามารถที่จำกัดทั้งด้านเงินทุนและเทคโนโลยี จะทำให้การแข่งขันที่คาดว่าจะใช้กลไกตลาดสร้างการค้าที่เป็นธรรมกลับกลายเป็นเครื่องมือของบริษัทข้ามชาติใช้สร้างตลาดผูกขาดในอุตสาหกรรมยา ยิ่งเลวร้ายไปกว่าเดิมในที่สุดคนไทยต้องซื้อยาในราคาที่แพงขึ้น ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะล่มสลาย เพราะต้นทุนค่ายาที่แพงขึ้น

2. เนื้อหาของข้อตกลง CPTPP มีเนื้อหาอีกหลายส่วนที่ส่งผลต่อการเข้าถึงยา การพัฒนา

อุตสาหกรรมยาในประเทศ และส่งผลกระทบต่อเรื่องสุขภาพ และระบบสาธารณสุขในด้านอื่นอีก เช่น

2.1 การผูกโยงการขึ้นทะเบียนตำรับยากับระบบสิทธิบัตร (Patent linkage) ทำให้การผลิตและจำหน่ายยาชื่อสามัญจะยากขึ้น เพราะไม่สามารถขึ้นทะเบียนได้ จนกว่าจะหมดสิทธิบัตร

2.2 ข้อผูกมัดในบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐและทรัพย์สินทางปัญญา บทที่ว่าด้วยการคุ้มครองการลงทุน ทำให้นักลงทุนต่างชาติฟ้องร้องรัฐผ่านกลไกอนุญาโตตุลาการนอกประเทศได้

2.3 การเป็นสมาชิก CPTPP ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถใช้การบังคับใช้สิทธิเพื่อผลิตหรือนำเข้ายา หรือมาตรการ CL (Compulsory Licensing) ในกรณีที่บังคับใช้โดยรัฐไม่แสวงหากำไร (Public non-Commercial Use) ได้ เช่น องค์การเภสัชกรรม จะไม่สามารถผลิตยารักษาโรคเอดส์ ยารักษาโรคหัวใจหรือยารักษาโรคอื่น ๆ ตามมาตรการ CL ได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงยาและระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพราะผู้เสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องตามบทคุ้มครองการลงทุน เป็นต้น

3. กรณีการเกิดวิกฤตโรคระบาดของประเทศ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ในครั้งนี้รัฐจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่เป็นกลไกกำกับดูแลระบบสาธารณสุข ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐเพื่อสร้างความมั่นคงทางสาธารณสุขให้บริการประชาชนได้เข้าถึงยาและเวชภัณฑ์ แต่เงื่อนไขของความตกลง CPTPP จะเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อรัฐที่จะเข้าดำเนินการภายใต้สถานการณ์วิกฤต

4. การเป็นสมาชิก CPTPP ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถผลิตยากำพร้า (Orphan Drug) ซึ่งเป็นกลุ่มยาที่ต้องใช้รักษาโรคที่พบได้น้อย แต่มีปัญหาด้านแคลน ทำให้คนไข้ต้องใช้ยาอื่นที่มีราคาแพงกว่า

ประเด็นในเรื่องพันธุ์พืชในอุตสาหกรรมเกษตร

5. อุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยจะเผชิญกับการแข่งขันที่มากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรจากแคนาดา เช่น มันฝรั่ง และถั่วเหลือง ที่จะเข้ามาตีตลาดไทย หลังการเปิดเสรีด้านการค้า

6. CPTPP มีข้อบัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องเข้าร่วมในอนุสัญญาการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (UPOV 1991 หรือ (International Convention for Protection of New Varieties of Plants) ที่จะเปิดโอกาสให้ต่างชาติสามารถนำพันธุ์พืชพื้นเมืองไทยไปทำการวิจัยเพื่อสร้างพันธุ์พืชใหม่แล้วจดสิทธิบัตรได้ ข้อนี้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรไทยโดยตรง เพราะถ้าพันธุ์พืชใหม่นี้มาปลูกแล้ว จะไม่สามารถเก็บเมล็ด

ไปปลูกต่อได้เหมือนเมื่อก่อน ต้องซื้อเมล็ดใหม่เท่านั้น ทำให้ต้นทุนการเกษตรยิ่งสูงขึ้น

การเข้าร่วมเป็นสมาชิก CPTPP จะทำให้ประเทศไทยได้ตลาดการค้ากับประเทศ เม็กซิโก และแคนาดา เท่านั้น เพราะอีก 9 ประเทศสมาชิกที่เหลือนั้น ประเทศไทยมีข้อตกลงการค้าเสรี FTA แล้วทั้งหมด แต่การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลับทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียประเด็นสำคัญ 6 ประเด็นข้างต้น ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงทางยาของประชาชน และการประกอบอาชีพของเกษตรกรซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบของประเทศไทย มีจะทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและบางสินค้าการเกษตร ต้องเผชิญกับสินค้าจากต่างประเทศมาตีตลาดแข่งขัน ดังที่กล่าวข้างต้น

ด้วยเหตุนี้ สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) จึงขอเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกการพิจารณาให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก CPTPP โดยขอให้รัฐบาลปรับเปลี่ยนแนวทางการวางนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ลดการพึ่งพาต่างประเทศตามกรอบคิดระบบทุนเสรีนิยม หันมาพัฒนาประเทศบนหลักการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน พึ่งพาตนเองบนหลักการของผลประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ

(รายงานโดยวาสนา ลำดี)